

Persepsyon at pagtanggap ng mga nagpapakadalubhasa ng Araling Panlipunan sa Filipino bilang wikang panturo

De Mesa, Alvin R. ✉

Leyte Normal University, Philippines (ar_demesa@ymail.com)

Daga, Alvin A.

Eastern Samar State University – Guiuan Campus, Philippines (dagaalvin2000@gmail.com)

ISSN: 2243-7703
Online ISSN: 2243-7711

OPEN ACCESS

Received: 7 July 2026
Available Online: 23 July 2026

Revised: 20 July 2026
DOI: 10.5861/ijrse.2026.26341

Accepted: 21 July 2026

Abstract

This study aimed to examine the perception and level of acceptance of Social Studies pre-service educators toward Filipino as a medium of instruction, as well as the relationship between these two variables. A descriptive-quantitative design was employed, involving 224 students from Eastern Samar State University – Guiuan Campus. Data were gathered through a questionnaire using a Likert Scale to measure their views and attitudes toward the use of Filipino in listening, speaking, reading, and writing. Findings revealed that the overall perception of the participants toward Filipino obtained a mean of 4.73 with a standard deviation of 0.12, interpreted as Highly Recognized. This indicates a strong acknowledgment of Filipino as an integral tool for learning. Meanwhile, the overall acceptance of Filipino as a medium of instruction recorded a mean of 4.59 with a standard deviation of 0.20, interpreted as Highly Accepted. Acceptance was highest in the affective dimension, followed by cognitive, socio-cultural, and pedagogical contexts. Furthermore, results showed a weak positive correlation ($r = .201$) between perception and acceptance, yet statistically highly significant ($p\text{-value} = .002$). This means that as students' positive perception of Filipino increases, their acceptance also rises, although the relationship is not strong. Overall, the study confirms that students' positive attitudes toward Filipino significantly influence their acceptance of it as a medium of instruction in Social Studies. This highlights the crucial role of Filipino in shaping knowledge, identity, and culture within the academic context, and calls for deeper discourse on strengthening its use in higher education.

Keywords: perception, acceptance, medium of instruction, social studies, Filipino

Persepsyon at pagtanggap ng mga nagpapakadalubhasa ng Araling Panlipunan sa Filipino bilang wikang panturo

1. Abstrak

Ang pag-aaral na ito ay naglalayong suriin ang persepsyon at antas ng pagtanggap ng mga nagpapakadalubhasa sa Araling Panlipunan sa Filipino bilang wikang panturo, gayundin ang ugnayan ng dalawang salik na ito. Gumamit ng deskriptib-kwantitatibong disenyo ang pananaliksik na nilahukan ng 224 na mag-aaral mula sa Eastern Samar State University – Guiuan Campus. Sa pamamagitan ng talatanungan na may Likert Scale, nakalap ang datos hinggil sa kanilang pananaw at saloobin sa paggamit ng Filipino sa pakikinig, pagsasalita, pagbabasa, at pagsusulat. Batay sa resulta, ang kabuuang persepsyon ng mga kalahok sa Filipino ay nagkamit ng mean na 4.73 at standard deviation na 0.12, na may interpretasyong Lubos na Nakikilala. Ipinapakita nito na masidhi ang pagkilala sa Filipino bilang integral na kasangkapan ng pagkatuto. Samantala, ang kabuuang pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo ay nakakuha ng mean na 4.59 at standard deviation na 0.20, na may interpretasyong Lubos na Tinatanggap. Pinakamataas ang pagtanggap sa apektibong dimensyon, kasunod ang kognitibo, sosyokultural, at pedagogikal. Dagdag pa rito, lumitaw na may mahinang positibong korelasyon ($r = .201$) sa pagitan ng persepsyon at pagtanggap, subalit ito ay napakahalaga ($p\text{-value} = .002$). Ibig sabihin, habang tumataas ang positibong pananaw sa Filipino, may kaukulang pagtaas din sa antas ng pagtanggap, bagama't hindi malakas ang ugnayan. Sa kabuuan, pinatutunayan ng pag-aaral na ang positibong saloobin ng mga mag-aaral sa Filipino ay may mahalagang impluwensya sa kanilang pagtanggap dito bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan, na nagbubukas ng mas malalim na diskurso sa pagpapatibay ng Filipino bilang daluyan ng kaalaman, identidad, at kultura sa akademikong konteksto.

Mga susing salita: persepsyon, pagtanggap, wikang panturo, Araling Panlipunan, Filipino

2. Introduksiyon

Sa kasalukuyan, ang wika ay pundamental na salik sa paghubog ng komunikasyon, kultura, at pagkakakilanlan ng isang global na pamayanan (Pal, 2026). Ang pag-aaral nito ay nagtataguyod ng inklusibong kalidad ng edukasyon na ika-apat sa labing-pitong *Sustainable Development Goals* ng *United Nations* (2026) sapagkat ang wika ang pangunahing midyum ng pagkatuto at pakikipag-ugnayan sa loob ng silid-aralan (Advocates for International Development, 2022; United Nations Department of Economic and Social Affairs, 2026). Ito ang pangunahing daluyan ng ugnayan ng tao sa kanyang kapwa at sa mas malawak na istruktura ng lipunan. Sa pamamagitan ng wika, naipapahayag ang mga kaisipan, paniniwala, damdamin, at karanasan na kalaunan ay nagiging bahagi ng kolektibong kamalayan ng isang komunidad. Higit pa rito, ang wika ay nagsisilbing pangunahing kasangkapan ng komunikasyon na sumasalamín sa kaalaman ng tao, sa halip na lumikha ng mismong kaalaman, at nagbibigay-daan sa mas malinaw na pag-unawa kaysa sa masalimuot na proseso ng pag-iisip (Jain, 2023; Huenda et al., 2026).

Ang wika ay hindi lamang kasangkapan ng komunikasyon kundi nagsisilbing salamin ng kasaysayan, tradisyon, at kultural na pagpapahalaga ng isang bansa. Ito ang nagtataguyod ng pagkakaisa sa lipunan sapagkat sa pamamagitan nito nahuhubog ang pag-unawa at pakikipagtalastasan sa iba't ibang larangan gaya ng edukasyon, politika, ekonomiya, at relihiyon. Dahil dito, hindi maihihiwalay ang wika sa identidad ng isang bayan sapagkat ito ang pundasyon ng pambansang kamalayan at kolektibong pagkilos ng mamamayan (Manivannan, 2024). Maituturing din ang wika bilang pinakamahalagang imbensyon ng sangkatauhan, na nagbibigay-daan sa pagbabahagi ng mga mapanlikhang kaisipan at sa pagpapaunlad ng ugnayang panlipunan sa loob ng mga pamayanan (Siddique, 2026). Gayunpaman, maaari rin itong magbunga ng hidwaan at pagtaas ng tensyon sa pagitan ng iba't ibang grupo ng tao (Fabbro et al., 2022).

Ayon sa Atlantic International University (2025), ang wika ay mahalaga sapagkat ito ang daluyan ng ating iniisip, damdamin, layunin, at pagkakakilanlan. Sa pamamagitan nito, naipapasa ang kaalaman, naitatala ang kasaysayan, napapanatili ang pamana ng kultura, at naipaplano ang hinaharap. Hindi lamang ito umiiral sa anyo ng tunog kundi nakikita rin sa mga simbolo, kilos, at maging sa mga kodigo ng makina na nag-uugnay sa mga tao sa iba't ibang panig ng mundo (Capraro, 2026). Sa ganitong paraan, ang wika ay nagiging proseso ng paglikha ng kahulugan ng realidad at pagbabahagi nito sa kapwa, na siyang nagtatangi sa tao mula sa ibang nilalang at nagbigay-daan sa pag-unlad ng agham, pilosopiya, panitikan, politika, at sining (Harkness, 2025).

Sa kasalukuyan, ang wika ay nagsisilbing makapangyarihang paraan ng pagkokonekta ng mga tao sa kabila ng hangganan (Combong, 2025). Ito ay nagpapalakas ng kooperasyon, nagtataguyod ng interkultural na diyalog, at nagiging pundasyon ng pandaigdigang kaunlarang pang-ekonomiya (Bhasin, 2025). Habang nagiging mas bukas ang mga hangganan at mas maraming tao ang nagkakaugnay sa digital na espasyo, ang kakayahang matuto at gumamit ng maraming wika ay nagiging mahalaga. Ang wika ay humuhubog sa kultura at lipunan, sapagkat ito ay nagiging tagapagdala ng mga pagpapahalaga, paniniwala, at gawi na naipapasa sa bawat henerasyon. Sa ganitong paraan, ang kolektibong “katotohanan” na nabubuo sa pamamagitan ng wika ay nakaaapekto sa kung paano nag-iisip ang mga tao, nakikilahok sa lipunan, at nakabubuo ng kanilang pagkakakilanlan bilang kasapi ng pamilya, klase, bansa, at iba pang grupong panlipunan (Stanford University, 2019).

Sa sipat ni Robins at Britannica Editors (2026), ang wika at pagkakaiba-iba sa lipunan ay may mahalagang papel sa paghubog ng mga pangkat panlipunan at propesyonal. Ang mga baryasyon sa loob ng isang wika—tulad ng diyalekto, estilo ng komunikasyon, at paraan ng pagpapahayag—nagiging batayan ng pagkakaiba ng mga tao ayon sa kanilang katayuang panlipunan at hanapbuhay. Sa proseso ng transmisyon ng wika, ang mga bata ay karaniwang natututo ng dayalekto at estilo ng komunikasyon ng kanilang pamilya at komunidad, kasabay ng mga kaugalian at saloobin na katangian ng grupong iyon. Ito ay isang halos awtomatikong proseso ng akulturasyon, kung saan ang wika ay nagiging kasangkapan sa pagpapanatili ng pagkakaiba ng mga pangkat sa lipunan. Gayunpaman, ang kahalagahan ng wika bilang manipistasyon ng status at hierarchy ay hindi nawawala sa mga taong nagnanais ng pag-angat sa lipunang may estrukturang nakabatay sa antas. Sa ganitong paraan, ang wika ay hindi lamang nagsisilbing daluyan ng komunikasyon kundi nagiging mekanismo rin ng pagkakaiba at pagkakaisa, na humuhubog sa dinamika ng lipunan at sa mga oportunidad ng bawat indibidwal.

Samantala, ang wikang Filipino ay dumaan sa mahahalagang yugto ng kasaysayan bago tuluyang kinilala bilang pambansang wika. Mula sa kolonyalismo hanggang sa kalayaan, naging sentral ang usapin ng wika sa pagbubuo ng pambansang identidad at soberanya. Pinagtibay ng 1935 Konstitusyon ang tungkulin ng pamahalaan na paunlarin ang wikang pambansa mula sa mga katutubong wika, na nagpatunay sa kahalagahan nito bilang saligan ng pagkakaisa. Muling binigyang-diin ng 1987 Konstitusyon na ang Filipino ay dapat patuloy na linangin batay sa umiiral na mga wika ng bansa, na nagpapakita ng inklusibong katangian nito at kakayahang umangkop sa nagbabagong pangangailangan ng lipunan. Kaugnay nito, itinatag ang Komisyon sa Wikang Filipino sa pamamagitan ng Batas Republika Blg. 7104 (1991) upang pamahalaan ang pagpapaunlad, pagpapayaman, at modernisasyon ng Filipino. Layunin ng KWF na palaganapin ang Filipino bilang midyum ng opisyal na komunikasyon at wika ng edukasyon, agham, at teknolohiya. Sa pamamagitan ng mga patakarang pangwika at programang pang-edukasyon, itinataguyod ang paglinang ng kakayahang komunikatibo, mapanuring pag-iisip, at pagpapahalagang pampanitikan ng mga mag-aaral. Sa kabila nito, nananatiling hamon ang dominasyon ng Ingles na nakaugat sa historikal, sosyo-politikal, at pang-ekonomiyang impluwensiya. Ang mataas na prestihiyo ng Ingles ay madalas na inuugnay sa edukasyon, propesyonalismo, at oportunidad sa trabaho, na nagdudulot ng patuloy na tensyon sa pagitan ng pambansang wika at pandaigdigang pangangailangan.

Ayon kina Garcia et al. (2022), ang paggamit ng Filipino sa pagkatuto ay mahalaga sapagkat mas madaling nauunawaan ng mga mag-aaral ang mga aralin kapag ito ang ginagamit. Sa tulong ng wikang pamilyar sa kanila, nagiging mas malinaw at makabuluhan ang talakayan, at mas nagiging matibay ang ugnayan sa pagitan ng guro at estudyante. Bukod dito, nahuhubog ang kamalayang makabansa at ang pagkakakilanlan bilang Pilipino, kaya nararapat lamang na patuloy itong gamitin at pagyamanin sa edukasyon. Samakatuwid, ang paggamit ng Filipino

bilang midyum ng pagtuturo ay nangangailangan ng mas malalim na pag-unawa sa wika ng mga mag-aaral. Kapag Filipino ang gamit sa klase, mas madali nilang nasasaklaw ang mga konsepto at mas nakikilahok sila sa talakayan. Nakikita rin ang mas aktibong pagbabahagi ng ideya, bagama't may mga hamon gaya ng kakulangan sa materyales at kahandaan ng guro (Lamorinas et al., 2025). Ngunit dagdag nina Dicang at Molina (2023), nananatiling malaki ang benepisyo ng paggamit ng Filipino dahil nakaugat ito sa karanasan at kultura ng mga mag-aaral. Ang pamilyaridad sa wika ay nagtataguyod ng tiwala sa sarili at mas aktibong partisipasyon sa silid-aralan. Ang positibong pananaw ng guro at estudyante sa paggamit ng Filipino ay nakaaapekto nang malaki sa tagumpay ng pagkatuto. Kapag maganda ang kanilang saloobin, nagiging mas maayos ang daloy ng komunikasyon, mas epektibo ang pagtuturo, at mas makabuluhan ang koneksyon sa aralin.

Kaugnay ng patuloy na pagbabago sa polisiya ng wika sa edukasyon, mahalagang banggitin ang desisyon ng Department of Education na tanggalin ang obligadong paggamit ng Mother Tongue bilang wikang panturo sa mababang baitang at ibalik ang Filipino at English bilang pangunahing midyum ng pagtuturo sa K–3 simula sa taong panuruan 2025–2026. Ayon sa ulat Hernando-Malipot (2025) ng *Manila Bulletin*, layunin ng pagbabagong ito na gawing mas episyente ang proseso ng pagkatuto at tugunan ang mga hamon sa implementasyon ng *Mother Tongue-Based Multilingual Education* (MTB-MLE). Ang naturang polisiya ay nagpapakita ng patuloy na diskurso hinggil sa papel ng Filipino sa sistemang pang-edukasyon, at lalo nitong binibigyang-diin ang pangangailangan ng mga mag-aaral na susuri sa persepsyon at pagtanggap ng mga mag-aaral sa Filipino bilang wikang panturo, partikular sa larangan ng Araling Panlipunan.

Sa larangan ng edukasyon, ang wika ay hindi lamang daluyan ng komunikasyon kundi pangunahing kasangkapan sa paghubog ng kaalaman at pag-unawa. Sa Pilipinas, ang Filipino bilang wikang panturo ay matagal nang bahagi ng pambansang patakaran upang palakasin ang identidad at pagpapahalagang kultural ng mga mag-aaral. Gayunpaman, nananatiling hamon ang pagtukoy kung paano ito tinatanggap ng mga nagpapakadalubhasa sa Araling Panlipunan, isang disiplina na nakaugat sa kasaysayan, politika, at lipunan. Ang pag-aaral na ito ay bago sapagkat ito ang unang nagbigay ng empirikal na pagsusuri sa ugnayan ng persepsyon at antas ng pagtanggap ng mga mag-aaral sa Filipino bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan. Sa ganitong paraan, natutugunan ang puwang sa literatura hinggil sa partikular na disiplina at nag-aambag sa mas malalim na pag-unawa sa papel ng Filipino sa intelektwalisasyon ng edukasyon.

Paglalahad ng Suliranin – Ang pag-aaral na ito ay nakatuon sa pagsusuri sa persepsyon at pagtanggap ng mga nagpapakadalubhasa sa Araling Panlipunan hinggil sa paggamit ng Filipino bilang wikang panturo. Nilalayon sa pag-aaral na ito na mabigyang-tugon ang sumusunod na mga katanungan: 1. Ano ang persepsyon ng mga nagpapakadalubhasa ng Araling Panlipunan sa Filipino? 2. Ano ang antas ng pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan? 3. Mayroon bang kaugnayan ang persepsyon ng mga nagpapakadalubhasa ng Araling Panlipunan sa Filipino sa antas ng pagtanggap nito bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan? At, 4. Anong mga mungkahi ang maibibigay upang mas lalong malinang ang kasanayan ng mga nagpapakadalubhasa sa Araling Panlipunan sa paggamit ng wikang Filipino?

Teoretikal na Balangkas ng Pag-aaral – Ang pag-aaral na ito ay nakabatay sa Teoryang Sosyokultural ni Lev Vygotsky (Chen, 2025) at sa Teorya ng Saloobin sa Wika, ayon kina Kircher at Zipp (2022), na tumatalakay sa ugnayan ng wika, kultura, at persepsyon ng tao. Ayon sa Teoryang Sosyokultural, ang wika ay hindi lamang kasangkapan ng komunikasyon kundi pangunahing mekanismo ng pagkatuto at paghubog ng identidad, sapagkat sa pamamagitan nito ay naipapasa ang kaalaman, pagpapahalaga, at karanasan ng isang pamayanan. Kaugnay nito, binibigyang-diin ng Teorya ng Saloobin sa Wika na ang saloobin at pagtanggap ng mga indibidwal sa isang wika ay nakaaapekto sa kanilang antas ng partisipasyon at pagganap sa akademikong larangan. Sa konteksto ng pananaliksik na ito, ang persepsyon at pagtanggap ng mga nagpapakadalubhasa sa Araling Panlipunan sa Filipino bilang wikang panturo ay masusuri bilang bahagi ng mas malawak na proseso ng sosyo-kultural na interaksyon, kung saan ang wika ay nagiging salamin ng pambansang identidad at kasangkapan sa pagkakaisa ng lipunan. Sa gayon, ang teoretikal na balangkas ay nakatuon sa pag-unawa kung paanong ang wika, bilang daluyan ng kaalaman at kultura, ay nakaaapekto sa pananaw, pagtanggap, at akademikong karanasan ng mga mag-aaral sa larangan ng

3. Metodolohiya

Disenyo ng Pananaliksik – Ang pag-aaral na ito ay gumamit ng deskriptib-kwantitatibong disenyo, na angkop sa pagsusuri ng ugnayan sa pagitan ng persepsyon at pagtanggap ng mga nagpapakadalubhasa sa Araling Panlipunan hinggil sa paggamit ng Filipino bilang wikang panturo. Ang disenyo ay pinili sapagkat ito nagbigay-daan sa mas sistematikong pagsusuri ng datos at sa paglalantad ng mga kaayusan ng pananaw at saloobin ng mga kalahok (Creswell, 2009). Sa halip na magtutuon lamang sa paglalarawan ng penomenon, ang pag-aaral ay magsusuri sa pag-uugnay ng mga salik na makaaapekto sa pagtanggap ng wika sa konteksto ng edukasyon. Sa pamamagitan nito, ang pananaliksik ay makatutukoy kung ano ang antas ng kaugnayan ng persepsyon ng mga mag-aaral sa kanilang antas ng pagtanggap sa Filipino bilang midyum ng pagkatuto, na hindi lubos na maipapakita sa pamamagitan ng paglalarawan lamang ng karanasan.

Kalahok ng Pananaliksik – Ang mga pangunahing kalahok sa pag-aaral na ito ay ang 224 na indibidwal na binubuo ng mga mag-aaral na nasa una hanggang ika-apat na taon ng Batsilyer ng Elementaryang Edukasyon (BEED) at Batsilyer ng Sekondaryang Edukasyon (BSED), dalubhasa sa Araling Panlipunan mula sa Guiuan Campus ng Eastern Samar State University para sa unang semestre ng akademikong taon 2026-2027. Sila ay pinili sa pamamagitan ng purposive sampling upang matiyak na ang bawat isa ay magkakaroon ng tuwirang kaugnayan sa layunin ng pananaliksik, partikular sa pagsusuri ng kanilang persepsyon at pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo. Ang mga kalahok ay nagkaroon ng sapat na kakayahang lingguwistiko at kognitibo upang maipahayag ang kanilang saloobin, opinyon, at karanasan hinggil sa paggamit ng Filipino sa loob ng kanilang mga pangunahing kurso. Itinuturing na mahalaga ang antas na ito ng mga mag-aaral sapagkat sila ay nakakaranas ng pormal na pagtuturo ng Filipino sa loob ng mahabang panahon, kasabay ng kanilang pagiging bukas sa paggamit ng Ingles at iba pang wika sa akademikong konteksto. Sa ganitong paraan, sila ay nagkakaroon ng balanseng karanasan sa pormal at impormal na paggamit ng wika, na nagbibigay-daan sa mas malalim na pagsusuri ng epekto ng Filipino bilang wikang panturo sa kanilang akademikong pagganap at sikolohikal na pananaw. Sa pamamagitan ng purposive sampling, ang mga kalahok ay siniguro na may sapat na kaalaman at karanasan upang makapagbigay ng makabuluhang datos. Ang pamamaraang ito ay makatutulong hindi lamang sa pagpapalalim ng pagsusuri kundi pati na rin sa pagpapanatili ng pagiging balido at maaasahan ng mga nakalap na impormasyon.

Instrumento ng Pag-aaral – Ang pangunahing instrumentong ginamit sa pangangalap ng datos sa pag-aaral na ito ay isang talatanungan na idinisenyo upang masukat ang persepsyon at antas ng pagtanggap ng mga nagpapakadalubhasa sa Araling Panlipunan sa Filipino bilang wikang panturo. Ang ganitong uri ng instrumento ay pinili sapagkat ito ay nagbigay ng sistematikong paraan ng pagkuha ng datos, habang pinapananatili ang kakayahang makuha ang iba't ibang pananaw ng mga kalahok. Ang mga tanong ay ginawa nang maingat upang masaklaw ang dalawang dimensyon: una, ang saloobin at pananaw ng mga mag-aaral hinggil sa Filipino; ikalawa, ang antas ng kanilang pagtanggap sa Filipino bilang midyum ng pagkatuto.

Ginamit sa talatanungan ang *Likert Scale* upang malaman ang antas ng pagsang-ayon at dalas ng paggawa ng mga kalahok sa mga nakapaloob na aytem na nagpapahiwatig ng persepsyon at pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo. Ang Likert Scale ay isang sistema ng pagtatasa na madalas gamitin sa mga talatanungan upang masukat ang saloobin, pananaw, at persepsyon ng mga respondente. Sa ganitong pamamaraan, ang mga kalahok ay pipili ng tugon mula sa hanay ng mga opsyon na nakahanda para sa isang tiyak na tanong o pahayag (León-Mantero et al., 2020). Karaniwang nakapaloob sa mga opsyong ito ang antas ng kasunduan gaya ng Lubos na Sumasang-ayon, Sumasang-ayon, Walang Pananaw, Hindi Sumasang-ayon, at Lubos na Hindi Sumasang-ayon. Sa pamamagitan ng ganitong sistema, nagiging mas madali para sa mga mananaliksik na iproseso at suriin ang mga sagot, at makabuo ng mas malinaw na larawan ng pananaw ng mga kalahok hinggil sa paksa ng pananaliksik.

Bago isagawa ang aktuwal na pamamahagi ng kwestyuner, ito ay dumaan sa masusing rebisyon at pagpapatunay ng nilalaman sa tulong ng tagapayo ng kapwa guro sa nasabing paaralan. Layunin ng prosesong ito

na matiyak ang kalinawan, kaangkupan, at pagkakatatugma ng bawat tanong sa mga layunin ng pag-aaral, gayundin sa kakayahang ng mga kalahok na makauunawa at makasasagot nang wasto. Sa pamamagitan ng ganitong hakbang, ang mga tanong ay nakapagbigay ng datos na totoo, makabuluhan, at kapaki-pakinabang sa pagsusuri ng ugnayan ng persepsyon at pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo.

Pangangalap ng Datos – Ang unang hakbang na isinagawa ng mga mananaliksik ay ang pagkuha ng sertipikasyon mula sa Komite sa Etika ng Pananaliksik ng Leyte Normal University bilang pahintulot para sa kanilang pag-aaral. Kasunod nito, sila ay humingi ng pirma sa liham-pahintulot mula sa dekanong Kolehiyo ng Edukasyon sa Guiuan Campus ng Eastern Samar State University upang maisagawa nang pormal ang pananaliksik. Ang pangangalap ng datos sa pag-aaral na ito ay isinagawa sa pamamagitan ng pamamahagi ng kwestiyoner sa mga piling kalahok. Ang bawat pagsasagawa ay inayos sa isang ligtas at maginhawang lugar sa loob ng paaralan upang matiyak ang kaginhawaan at kaligtasan ng mga mag-aaral, gayundin ang pagiging pribado ng kanilang mga sagot. Bago simulan ang aktuwal na pangangalap, ang mga mananaliksik ay nagpaliwanag sa mga kalahok hinggil sa layunin ng pag-aaral, sa kanilang mga karapatan bilang kalahok, at sa mga prinsipyong etikal na susundin, kabilang ang boluntaryong pakikilahok at ang karapatang umatras anumang oras nang walang kaparusahan o implikasyon.

Ang lahat ng mga sagot mula sa kwestiyoner ay maingat na itinala, inayos, at ipinroseso upang magsilbing pangunahing batayan sa pagsusuri ng datos. Ang sistematikong pag-aayos at dokumentasyon ng mga tugon ay nagpalakas ng pagiging tumpak at balido ng impormasyong makakalap. Sa kabuuan, ang metodolohiyang ito nakatulong hindi lamang sa pagkuha ng detalyado at makabuluhang datos, kundi pati na rin sa pag-unawa sa mga pananaw, karanasan, at saloobin ng mga mag-aaral hinggil sa paggamit ng Filipino sa kanilang pang-araw-araw na sitwasyon sa loob at labas ng silid-aralan.

Pagsusuri ng Datos – Ang nakalap na datos mula sa mga kalahok ay sinuri gamit ang mga pamamaraang estadistikal tulad ng dalas ng paglitaw, bahagdan, mean, at korelasyon upang matukoy ang ugnayan sa pagitan ng persepsyon at pagtanggap ng mga mag-aaral sa Filipino bilang wikang panturo. Ang mga resulta ay ipinakita sa anyo ng talahanayan at grap upang maging mas malinaw ang interpretasyon ng datos. Bukod sa estadistikal na pagsusuri, ang mga sagot ng mga kalahok ay binigyang-kahulugan batay sa konteksto ng kanilang karanasan at pananaw. Sa pamamagitan nito, ang pag-aaral ay nakapagbigay ng mas malalim na pag-unawa sa mga salik na nakaaapekto sa paggamit ng Filipino sa larangan ng Araling Panlipunan. Ang sistematikong pagsusuri ng datos nagbigay-daan sa mas tumpak na konklusyon at nagsilbing batayan sa pagbibigay ng rekomendasyon para sa pagpapalakas ng Filipino bilang wikang panturo.

Etika ng Pananaliksik – Upang matiyak ang mataas na pamantayang etikal sa pananaliksik, ang mga mananaliksik ay tiniyak ang mahigpit na pagsunod sa mga prinsipyo ng boluntaryong pakikilahok, pagiging kumpidensiyal, at paggalang sa mga karapatan ng mga kalahok. Bilang bahagi ng prosesong ito, ang mga mananaliksik ay gumawa ng mga liham-pahintulot na ipapadala sa iba't ibang awtoridad, kabilang ang Pangdibisyon Tagapamahala, Pangdistritong Tagamasid, mga punong-guro ng kinaukulang paaralan, at mga gurong-tagapayo. Ang hakbang na ito nilayong matiyak ang opisyal na pag-apruba at suporta ng mga paaralan at ng lokal na pamahalaang pang-edukasyon bago simulan ang aktuwal na pangangalap ng datos.

Ang malinaw na pagtalakay sa karapatan ng mga kalahok, kabilang ang boluntaryong pakikilahok at ang karapatang umatras sa anumang yugto ng pananaliksik, nagbigay-diin sa respeto sa kanilang indibidwal na desisyon at seguridad. Bilang pormal na patunay ng kanilang pagsang-ayon, ang bawat kalahok ay sumang-ayon sa isang liham-pahintulot bago isagawa ang pangangalap ng datos. Ang hakbang na ito ay nagsilbing garantiya na ang pakikilahok ng mga mag-aaral ay magiging kusang-loob at batay sa sapat na kaalaman tungkol sa layunin at proseso ng pag-aaral. Samakatuwid, ang lahat ng datos at impormasyong makakalap ng mga mananaliksik mula sa mga kalahok ay pananatiliing kumpidensiyal alinsunod sa Batas Republika Blg. 10173 o Batas sa Pagpribado ng Datos ng 2012. Ang batas na ito ay nagtatakda ng mahigpit na pamantayan upang mapangalagaan ang personal na impormasyon at pribadong datos ng mga indibidwal, kaya't titiyakin ng mga mananaliksik na ang anumang

ibabahaging sagot o detalye ay gagamitin lamang para sa layuning akademiko at hindi malalantad sa labas ng konteksto ng pananaliksik. Sa kabuuan, ang maingat na pagpapatupad ng mga hakbang na ito makatutulong hindi lamang sa pagsunod sa pamantayang etikal, kundi pati na rin sa pagbibigay ng kapanatagan sa mga kalahok na ang kanilang mga opinyon, saloobin, at danas ay magiging ligtas, balido, at makabuluhang bahagi ng pananaliksik.

4. Resulta at Pagtalakay

Sa bahaging ito, inilalahad ang mga natuklasan mula sa talahanayan ng *mean, standard deviation*, at interpretasyon ng bawat baryabol na sumasaklaw sa persepsyon at pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan. Ang mga resulta ay nagbibigay ng malinaw na larawan kung paano nakaaapekto ang paggamit ng Filipino sa iba't ibang dimensyon ng pagkatuto—mula sa kognitibo, apektibo, pedagogikal, hanggang sa sosyokultural. Sa pamamagitan ng pagsusuri sa pinakamataas at pinakamababang mean ng bawat pahayag, natutukoy ang mga aspeto kung saan higit na nakikilala ang kahalagahan ng Filipino, gayundin ang mga bahaging nangangailangan pa ng mas malalim na pagtalakay. Ang interpretasyon ng mga datos ay nagsisilbing batayan upang maipaliwanag ang ugnayan ng wika sa pagkatuto, at upang maipakita ang makabuluhang papel ng Filipino sa pagbibigay ng mas malinaw, mas makabuluhan, at mas inklusibong karanasan sa pagtuturo at pagkatuto ng Araling Panlipunan.

4.1 Persepsyon ng mga nagpapakadalubhasa ng Araling Panlipunan sa Filipino

Talahanayan 1

Persepsyon ng mga mag-aaral

Tagapagpahiwatig	Mean	SD	Interpretasyon
Pakikinig			
Mas nakatutok ako sa aralin kapag Filipino ang ginagamit sa pagtuturo.	4.86	0.74	Lubos na Nakikilala
Ang paggamit ng Filipino sa pakikinig ay nakapagpapalalim ng aking interes sa Araling Panlipunan.	4.86	0.56	Lubos na Nakikilala
Nauunawaan ko nang mas malinaw ang mga talakayan sa klase kapag ginagamit ang Filipino.	4.71	0.93	Lubos na Nakikilala
Ang paggamit ng Filipino sa pakikinig ay nakatutulong sa aking mas aktibong partisipasyon.	4.71	0.90	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging madali para sa akin ang pag-unawa sa mga konsepto ng Araling Panlipunan kapag ito ay ipinaliwanag sa Filipino.	4.71	1.08	Lubos na Nakikilala
Ang paggamit ng Filipino sa pakikinig ay nakapagpapalalim ng aking pag-unawa sa mga lokal na isyu.	4.71	1.01	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging malinaw ang mga talakayan kapag ang guro ay gumagamit ng Filipino sa pagpapaliwanag.	4.71	0.96	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging komportable ako sa pakikinig ng lektura kapag Filipino ang ginagamit na wika.	4.57	1.17	Lubos na Nakikilala
Ang paggamit ng Filipino sa pakikinig ay nakatutulong sa mas mabilis kong pag-unawa sa mahihirap na konsepto.	4.57	0.99	Lubos na Nakikilala
Ang pakikinig sa Filipino ay nakapagpapalawak ng aking pananaw sa mga lokal na isyu.	4.57	0.97	Lubos na Nakikilala
Average Weighted Mean	4.70	0.34	Lubos na Nakikilala
Pagsasalita			
Mas nagiging epektibo ang pakikipag-ugnayan sa guro at kamag-aral kapag Filipino ang ginagamit sa pagsasalita.	4.96	0.41	Lubos na Nakikilala
Ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapalakas ng aking kakayahan sa pagbibigay ng opinyon.	4.86	0.70	Lubos na Nakikilala
Ang paggamit ng Filipino sa pagsasalita ay nakapagpapalakas ng aking kumpiyansa sa klase.	4.77	0.87	Lubos na Nakikilala
Ang paggamit ng Filipino sa pagbabasa ay nakapagpapalawak ng aking kaalaman sa lipunan at kultura.	4.77	0.88	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging masigla ang aking interes sa pagbabasa kapag Filipino ang gamit na wika.	4.74	0.96	Lubos na Nakikilala
Ang pagbabasa ng mga materyales sa Filipino ay nakatutulong sa mas madaling pag-unawa sa mga aralin.	4.72	0.95	Lubos na Nakikilala
Mas naipapahayag ko nang maayos ang aking ideya kapag Filipino ang gamit na wika.	4.72	0.90	Lubos na Nakikilala
Ang paggamit ng Filipino ay nakatutulong sa mas malinaw na pagpapaliwanag ng aking pananaw.	4.63	1.02	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging epektibo ang talakayan sa Araling Panlipunan kapag Filipino ang ginagamit sa pagsasalita.	4.62	1.01	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging bukas ang interaksyon sa klase kapag Filipino ang ginagamit sa pagsasalita.	4.61	1.06	Lubos na Nakikilala
Average Weighted Mean	4.74	0.38	Lubos na Nakikilala

Pagbabasa			
Ang pagbabasa sa Filipino ay nakatutulong sa mas mahusay na pagbuo ng aking sariling pananaw.	4.98	0.30	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging malinaw ang mga ideya sa babasahin kapag nakasulat sa Filipino.	4.87	0.67	Lubos na Nakikilala
Ang paggamit ng Filipino sa pagbabasa ay nakapagpapalawak ng aking kaalaman sa lipunan at kultura.	4.78	0.83	Lubos na Nakikilala
Mas madali kong nauunawaan ang mga babasahin sa Araling Panlipunan kapag nakasulat sa Filipino.	4.75	0.86	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging masigla ang aking interes sa pagbabasa kapag Filipino ang gamit na wika.	4.75	0.96	Lubos na Nakikilala
Ang paggamit ng Filipino sa pagbabasa ay nakatutulong sa mas malalim na pag-unawa sa mga teksto.	4.73	0.93	Lubos na Nakikilala
Ang pagbabasa ng mga materyales sa Filipino ay nakatutulong sa mas madaling pag-unawa sa mga aralin.	4.71	0.97	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging kawili-wili ang mga babasahin kapag nakasulat sa Filipino.	4.65	0.98	Lubos na Nakikilala
Ang pagbabasa ng mga materyales sa Filipino ay nakapagpapalawak ng aking kaalaman sa kultura at kasaysayan.	4.61	1.05	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging malinaw ang mga konsepto kapag nakasulat sa Filipino ang mga babasahin.	4.59	1.09	Lubos na Nakikilala
Average Weighted Mean	4.74	0.46	Lubos na Nakikilala
Pagsusulat			
Mas nagiging makabuluhan ang aking mga sulatin dahil mas naipapahayag ko ang aking tunay na pananaw sa Filipino.	4.89	0.66	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging madali para sa akin ang pagsulat ng mga ulat at sanaysay sa Filipino.	4.84	0.76	Lubos na Nakikilala
Ang paggamit ng Filipino sa pagsusulat ay nakapagpapalakas ng aking kakayahan sa kritikal na pag-iisip.	4.82	0.82	Lubos na Nakikilala
Ang paggamit ng Filipino sa pagsusulat ay nakatutulong sa mas malinaw na paglalahad ng aking pananaw.	4.80	0.80	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging organisado ang aking mga sulatin kapag Filipino ang ginagamit na wika.	4.76	0.85	Lubos na Nakikilala
Mas naipapahayag ko nang maayos ang aking ideya sa pagsusulat kapag Filipino ang gamit na wika.	4.75	0.87	Lubos na Nakikilala
Ang pagsusulat sa Filipino ay nakapagpapalalim ng aking pag-unawa sa mga paksa ng Araling Panlipunan.	4.70	0.96	Lubos na Nakikilala
Ang pagsusulat sa Filipino ay nakatutulong sa mas malinaw na paglalahad ng aking mga argumento.	4.69	1.02	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging madali para sa akin ang paggawa ng mga sanaysay at ulat kapag Filipino ang ginagamit.	4.62	1.01	Lubos na Nakikilala
Mas nagiging makabuluhan ang aking mga sulatin kapag Filipino ang ginagamit na wika.	4.59	1.02	Lubos na Nakikilala
Average Weighted Mean	4.74	0.25	Lubos na Nakikilala
Overall Weighted Mean	4.73	0.12	Lubos na Nakikilala

Gabay: 4.21 - 5.00 – Lubos na Nakikilala (LN); 3.41 - 4.20 – Nakikilala (N); 2.61 - 3.40 – Katamtamang Nakikilala (KN); 1.81 - 2.60 – Bahagyang Nakikilala (BN); at 1.00 - 1.80 – Hindi Nakikilala (HN)

Kabuuang Persepsyon ng mga Nagpapakadalubhasa ng Araling Panlipunan sa Filipino – Ang kabuuang persepsyon ng mga nagpapakadalubhasa ng Araling Panlipunan sa Filipino ay mayroon *mean* na 4.73, at *standard deviation* na 0.12, na nangangahulugang Lubos na Nakikilala. Ibig sabihin nito ay masidhi ang pagkilala sa wikang Filipino bilang integral na kasangkapan ng pagkatuto ng mga kolehiyong mag-aaral ng Araling Panlipunan. Sinuri ang persepsyon na ito sa tulong ng mga tagapaghiwatig o pahayag na hinango mula sa mga danas na may kaugnayan sa apat na makrong kasanayan sa pagkatuto. Nakakuha ng magkakaparehong *mean* ang pagsasalita, pagbabasa, at pagsusulat, habang ang pakikinig ang nagkaroon ng pinakamababang *mean* sa apat.

Pakikinig – Sa bahaging pakikinig, lumabas na ang kabuuang *average weighted mean* ay 4.70 na may *standard deviation* na 0.34, na may interpretasyong Lubos na Nakikilala. Ipinapakita nito na ang mga kalahok ay may mataas na antas ng pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo sa dimensyon ng pakikinig. Pinakamataas ang *mean* na 4.86 sa dalawang pahayag: “Mas nakatutok ako sa aralin kapag Filipino ang ginagamit sa pagtuturo” (SD = 0.74) at “Ang paggamit ng Filipino sa pakikinig ay nakapagpapalalim ng aking interes sa Araling Panlipunan” (SD = 0.56), na parehong may interpretasyong Lubos na Nakikilala. Ibig sabihin, ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapalakas ng konsentrasyon at interes ng mga mag-aaral sa paksa, na nagpapakita ng kahalagahan ng wika sa pagpapanatili ng atensyon at motibasyon. Samantala, ang pinakamababang *mean* na 4.57 ay makikita sa tatlong pahayag: “Mas nagiging komportable ako sa pakikinig ng lektura kapag Filipino ang ginagamit na wika” (SD = 1.17), “Ang paggamit ng Filipino sa pakikinig ay nakatutulong sa mas mabilis kong pag-unawa sa mahihirap na konsepto” (SD = 0.99), at “Ang pakikinig sa Filipino ay nakapagpapalawak ng aking pananaw sa mga lokal na isyu” (SD = 0.97), na lahat ay may interpretasyong Lubos na Nakikilala. Bagama’t bahagyang mas mababa ang *mean* ng mga ito, nananatiling mataas ang pagtanggap ng mga kalahok, na nagpapahiwatig na ang Filipino ay nakatutulong hindi lamang sa pag-unawa ng aralin kundi pati sa pagpapalawak ng pananaw at pagbibigay ng

ginhawa sa pakikinig. Sa kabuuan, malinaw na ang Filipino bilang wikang panturo ay nakapagpapalakas ng konsentrasyon, interes, at komprehensyon ng mga mag-aaral sa Araling Panlipunan.

Ang resultang ito ay sinusuportahan ng kaparehong pag-aaral nina Agon at Dardo (2025) kung saan ipinakita na ang kasanayan sa pakikinig ay may malaking epekto sa pagkatuto ng mga mag-aaral sapagkat ito ay mahalagang aspekto ng komunikasyon at interaksyon sa pagitan ng guro at mag-aaral. Natuklasan na mas malinaw na nauunawaan ang mga konsepto at ideya kapag ang mga mag-aaral ay nakikinig nang maigi, at mas madaling napoproseso ang kaalaman sa tulong ng malikhaing estratehiya ng guro. Dagdag pa rito, binigyang-diin na ang kontekstwalisasyon at paggamit ng makabagong teknolohiya ay nakapagpapasigla ng partisipasyon ng mga mag-aaral, na nagpapakita ng kahalagahan ng pakikinig sa mas aktibong paglahok sa klase.

Pagsasalita - Sa bahaging pagsasalita, lumabas na ang kabuuang *average weighted mean* ay 4.74 na may *standard deviation* na 0.38, na may interpretasyong Lubos na Nakikilala. Ipinapakita nito na mataas ang antas ng pagtanggap ng mga kalahok sa paggamit ng Filipino bilang wikang panturo sa dimensyon ng pagsasalita. Pinakamataas ang mean na 4.96 sa pahayag na “Mas nagiging epektibo ang pakikipag-ugnayan sa guro at kamag-aaral kapag Filipino ang ginagamit sa pagsasalita” ($SD = 0.41$), na nagpapahiwatig na ang Filipino ay nakapagpapalakas ng interaksyon at komunikasyon sa loob ng klase. Kasunod nito, mataas din ang mean na 4.86 sa pahayag na “Ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapalakas ng aking kakayahan sa pagbibigay ng opinyon” ($SD = 0.70$), na nagpapakita ng kahalagahan ng wika sa pagbibigay ng kumpiyansa sa pagpapahayag ng sariling pananaw. Samantala, ang pinakamababang mean na 4.61 ay makikita sa pahayag na “Mas nagiging bukas ang interaksyon sa klase kapag Filipino ang ginagamit sa pagsasalita” ($SD = 1.06$), na bagama’t bahagyang mas mababa, nananatiling may interpretasyong Lubos na Nakikilala. Ipinahihiwatig nito na ang Filipino ay nakatutulong sa pagbubukas ng talakayan at interaksyon, ngunit maaaring may ilang pagkakataon na ang dinamika ng klase ay nakadepende rin sa iba pang salik gaya ng personalidad ng guro o aktibong partisipasyon ng mga mag-aaral. Sa kabuuan, malinaw na ang Filipino bilang wikang panturo ay nakapagpapalakas ng komunikasyon, kumpiyansa, at pagbibigay-opinyon ng mga mag-aaral sa Araling Panlipunan.

Sa ibang pag-aaral na isinagawa nina Alicos at Cutamora (2025), natuklasan na mataas ang antas ng paggamit ng wikang balbal ng mga mag-aaral at may makabuluhang ugnayan ito sa kanilang katatagan sa pagsasalita ng wikang Filipino. Ipinakita ng kanilang resulta na bagama’t may mga hamon sa pakikipagtalastasan sa konteksto ng akademiko at sosyal, nakatutulong pa rin ang paggamit ng balbal sa pagpapadali ng komunikasyon at pagbibigay ng opinyon. Gayunpaman, binigyang-diin din na may negatibong epekto ang labis na paggamit ng balbal sa pormal na pakikipagtalastasan. Ang ganitong resulta ay nagpapakita na mahalaga ang balanse sa paggamit ng Filipino sa pagsasalita upang mapanatili ang kumpiyansa at katatagan ng mga mag-aaral sa akademikong konteksto.

Binaggit naman ni Sialongo (2025) na napakataas ang antas ng kakayahan sa sarili ng mga mag-aaral sa paggamit ng wikang Filipino, partikular sa kasanayan sa pagbasa, pagsusulat, pagsasalita, at pakikinig. Gamit ang ibang metodolohiya, ipinakita sa kwalitatibong pagsusuri na ang kumpiyansa at wastong paggamit ng wika ay susi sa epektibong komunikasyon, edukasyon, at pakikipag-ugnayan. Dagdag pa rito, lumitaw ang mga temang nagpapakita ng pagpapahalaga sa kultura at pagpapabuti ng kasanayan sa wika, na nagpapahiwatig na ang Filipino ay hindi lamang kasangkapan sa akademikong pagkatuto kundi mahalagang salik din sa paghubog ng pambansang identidad. Ang pagkakatatag ng mga natuklasan sa kwantitatibo at kwalitatibong bahagi ay nagpapakita ng konsistensiya sa benepisyo ng mataas na kakayahan sa sarili sa paggamit ng Filipino, na kaayon ng mga resulta hinggil sa pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo.

Pagbabasa - Sa bahaging pagbabasa, lumabas na ang kabuuang *average weighted mean* ay 4.74 na may *standard deviation* na 0.46, na may interpretasyong Lubos na Nakikilala. Ipinapakita nito na mataas ang antas ng pagtanggap ng mga kalahok sa paggamit ng Filipino bilang wikang panturo sa dimensyon ng pagbabasa. Pinakamataas ang mean na 4.98 sa pahayag na “Ang pagbabasa sa Filipino ay nakatutulong sa mas mahusay na pagbuo ng aking sariling pananaw” ($SD = 0.30$), na nagpapahiwatig na ang Filipino ay nakapagpapalakas ng

kakayahan ng mga mag-aaral na bumuo ng kritikal at sariling pagtingin sa mga paksa. Kasunod nito, mataas din ang mean na 4.87 sa pahayag na “Mas nagiging malinaw ang mga ideya sa babasahin kapag nakasulat sa Filipino” ($SD = 0.67$), na nagpapakita ng kahalagahan ng wika sa pagpapalinaw ng mga konsepto at ideya. Samantala, ang pinakamababang mean na 4.59 ay makikita sa pahayag na “Mas nagiging malinaw ang mga konsepto kapag nakasulat sa Filipino ang mga babasahin” ($SD = 1.09$), na bagama’t bahagyang mas mababa, nananatiling may interpretasyong Lubos na Nakikilala. Ipinahihiwatig nito na ang Filipino ay nakatutulong sa pagpapalinaw ng mga konsepto, ngunit maaaring may ilang pagkakataon na ang lalim ng teksto o konteksto ay nakaaapekto sa antas ng pag-unawa. Sa kabuuan, malinaw na ang Filipino bilang wikang panturo ay nakapagpapalakas ng kritikal na pag-iisip, nagpapalinaw ng ideya, at nakapagpapalawak ng kaalaman ng mga mag-aaral sa lipunan, kultura, at kasaysayan.

Ayon kay Batara (2023), mahalaga ang oras at gabay ng mga magulang at guro sa paglinang ng kasanayan sa pagbabasa ng mga mag-aaral. Natuklasan na ang prayoridad sa mga gawain sa bahay, tulad ng paggamit ng cellphone o kakulangan ng nakatatandang kasama sa pagbabasa, ay may direktang epekto sa kasanayan ng mga mag-aaral. Dagdag pa rito, binigyang-diin na ang palagian at sistematikong pagsasanay sa pagbabasa, maging sa loob ng silid-aralan o sa bahay, ay nakatutulong sa pagpapaunlad ng kasanayan at pagganyak ng mga mag-aaral na ipagpatuloy ang kanilang pag-unlad. Ang ganitong natuklasan ay nagpapakita ng kahalagahan ng suporta mula sa kapaligiran ng mag-aaral upang higit na mapalakas ang kanilang kasanayan sa pagbabasa, na kaayon ng mga resulta hinggil sa pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo.

Samantala, pinatunayan naman nina Villacorta et al. (2025) na may suliranin sa antas ng pag-unawa at bokabularyo ng mga mag-aaral sa ikapitong baitang. Gayunpaman, sa pamamagitan ng isinagawang interbensyon, nagkaroon ng pagbabago sa kanilang komprehensyon at bokabularyo, na nagpapakita ng epektibong epekto ng mga estratehiya sa pagbasa. Bukod dito, natuklasan na may mababang positibong ugnayan sa pagitan ng komprehensyon at bokabularyo, subalit hindi ito makabuluhan. Ipinahihiwatig nito na bagama’t may bahagyang pagtaas sa pag-unawa habang tumataas ang bokabularyo, hindi sapat ang lakas ng relasyon upang masabing may matibay na koneksiyon sa pagitan ng dalawang baryabol. Ang ganitong resulta ay nagpapakita na ang pag-unlad sa pagbasa at bokabularyo ay maaaring maapektuhan ng iba pang salik, gaya ng estratehiya ng guro, motibasyon ng mag-aaral, at konteksto ng pagkatuto.

Pagsusulat - Sa bahaging pagsusulat, lumabas na ang kabuuang *average weighted mean* ay 4.74 na may *standard deviation* na 0.25, na may interpretasyong Lubos na Nakikilala. Ipinapakita nito na mataas ang antas ng pagtanggap ng mga kalahok sa paggamit ng Filipino bilang wikang panturo sa dimensyon ng pagsusulat. Pinakamataas ang mean na 4.89 sa pahayag na “Mas nagiging makabuluhan ang aking mga sulatin dahil mas naipapahayag ko ang aking tunay na pananaw sa Filipino” ($SD = 0.66$), na nagpapahiwatig na ang Filipino ay nakapagpapalakas ng kakayahan ng mga mag-aaral na magpahayag ng kanilang sariling saloobin at mas nagiging makahulugan ang kanilang mga sulatin. Kasunod nito, mataas din ang mean na 4.84 sa pahayag na “Mas nagiging madali para sa akin ang pagsulat ng mga ulat at sanaysay sa Filipino” ($SD = 0.76$), na nagpapakita ng kahalagahan ng wika sa pagpapadali ng gawaing akademiko. Samantala, ang pinakamababang mean na 4.59 ay makikita sa pahayag na “Mas nagiging makabuluhan ang aking mga sulatin kapag Filipino ang ginagamit na wika” ($SD = 1.02$), na bagama’t bahagyang mas mababa, nananatiling may interpretasyong Lubos na Nakikilala. Ipinahihiwatig nito na ang Filipino ay nakatutulong sa pagbibigay-kabuluhan sa mga sulatin, ngunit maaaring may ilang pagkakataon na ang antas ng kahalagahan ay nakadepende rin sa paksa o sa estilo ng pagsusulat ng mag-aaral. Sa kabuuan, malinaw na ang Filipino bilang wikang panturo ay nakapagpapalakas ng kritikal na pag-iisip, nagpapadali ng pagsulat ng mga akademikong gawain, at nakapagbibigay ng mas makabuluhang pagpapahayag ng pananaw ng mga mag-aaral sa Araling Panlipunan.

Natuklasan ni Mondares (2024) na may makabuluhang ugnayan sa pagitan ng mga gawi sa pagsasaling-wika at kasanayan sa akademikong pagsulat. Sa isinagawang deskriptib-korelesyon na disenyo, lumabas na mababa ang *mean rating* ng mga mag-aaral sa parehong gawi sa pagsasaling-wika at kasanayan sa akademikong pagsulat, na nagpapahiwatig ng kahinaan sa dalawang aspekto. Gayunpaman, ipinakita rin na ang mga domeyn ng pagsasaling-

wika gaya ng pagtukoy ng kahulugan, pagpapahalaga sa kultura, pagpili ng mga salita, at pagtutumbas ng mga idyoma ay may makabuluhang impluwensiya sa kasanayan sa akademikong pagsulat. Ang ganitong natuklasan ay nagpapakita na ang pagsasanay sa pagsasaling-wika ay mahalagang salik sa pagpapabuti ng akademikong pagsulat, at nagbibigay-diin sa kahalagahan ng Filipino bilang wikang panturo na nakatutulong sa paghubog ng mas mataas na antas ng kasanayan sa komunikasyon at akademikong produksyon.

Nakita naman nina Aragon at Balallo (2023) na mababa ang antas ng kahusayan ng mga mag-aaral sa pagsulat ng sanaysay sa wikang Filipino at nangangailangan pa ng higit na pagpapabuti. Batay sa kwalitatibong pagsusuri, lumitaw na nahaharap ang mga mag-aaral sa iba't ibang hamon sa pagsulat, kabilang ang kakulangan ng kaalaman sa paksa, kawalan ng sapat na paghahanda sa pag-iisip, kakulangan sa kaalaman sa gramatika, at hindi wastong paggamit ng bokabularyo. Ang ganitong resulta ay nagpapakita ng kahalagahan ng masusing pagsasanay at gabay sa pagsulat upang mapalakas ang kasanayan ng mga mag-aaral sa akademikong konteksto, at nagbibigay-diin sa papel ng Filipino bilang wikang panturo na nakatutulong sa paghubog ng mas mataas na antas ng kasanayan sa pagsulat

4.2 Antas ng pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan

Talahanayan 2

Pagtanggap sa Filipino Bilang Wikang Panturo sa Araling Panlipunan

Tagapagpahiwatig	Mean	SD	Interpretasyon
Kognitibo			
Mas nagiging malinaw ang mga konsepto kapag ipinaliwanag sa Filipino.	4.80	0.80	Lubos na Tinatanggap
Ang Filipino ay nakapagpapalawak ng aking kaalaman sa kasaysayan at kultura.	4.73	0.93	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging madali para sa akin ang pagproseso ng impormasyon kapag Filipino ang ginagamit.	4.72	0.90	Lubos na Tinatanggap
Mas malinaw kong nauunawaan ang mga konsepto ng Araling Panlipunan kapag Filipino ang gamit na wika.	4.71	1.02	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging epektibo ang aking pagkatuto kapag Filipino ang gamit sa pagtuturo.	4.67	1.00	Lubos na Tinatanggap
Ang paggamit ng Filipino ay nakatutulong sa mas mahusay kong pag-alala ng mga aralin.	4.67	0.96	Lubos na Tinatanggap
Ang paggamit ng Filipino ay nakatutulong sa mas mahusay kong pagbuo ng sariling pananaw.	4.60	1.56	Lubos na Tinatanggap
Ang Filipino ay nakapagpapalalim ng aking pag-unawa sa mga lokal na isyu.	4.55	1.03	Lubos na Tinatanggap
Ang paggamit ng Filipino ay nakatutulong sa mas mabilis kong pag-unawa sa mga lektura.	4.46	1.48	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging organisado ang aking pag-iisip kapag Filipino ang ginagamit sa klase.	4.42	1.61	Lubos na Tinatanggap
Average Weighted Mean	4.63	0.60	Lubos na Tinatanggap
Apektibo			
Ang Filipino ay nakatutulong sa mas positibong karanasan sa pagkatuto.	4.80	0.93	Lubos na Tinatanggap
Ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapalakas ng aking kumpiyansa sa pag-aaral.	4.75	0.86	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging madali para sa akin ang pakikipag-ugnayan sa guro at kamag-aral kapag Filipino ang gamit.	4.74	0.92	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging bukas ako sa pagbabahagi ng aking saloobin kapag Filipino ang gamit.	4.72	0.92	Lubos na Tinatanggap
Ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapalakas ng aking motibasyon sa pag-aaral.	4.70	0.94	Lubos na Tinatanggap
Ang Filipino ay nakapagpapalalim ng aking interes sa Araling Panlipunan.	4.67	0.96	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging bukas ang talakayan sa klase kapag Filipino ang ginagamit.	4.65	1.11	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging masigla ang aking partisipasyon sa klase kapag Filipino ang ginagamit.	4.63	0.98	Lubos na Tinatanggap
Ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapalalim ng aking pagpapahalaga sa sariling wika.	4.61	1.32	Lubos na Tinatanggap
Mas komportable ako sa klase kapag Filipino ang ginagamit na wika.	4.30	1.33	Lubos na Tinatanggap
Average Weighted Mean	4.66	0.34	Lubos na Tinatanggap
Pedagohikal			
Mas nagiging epektibo ang mga diskusyon sa klase kapag Filipino ang gamit.	4.79	0.82	Lubos na Tinatanggap
Ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapalakas ng kolaborasyon sa mga gawain.	4.77	0.89	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging makabuluhan ang mga aktibidad sa klase kapag Filipino ang ginagamit.	4.74	0.88	Lubos na Tinatanggap
Ang Filipino ay nakatutulong sa mas mahusay na pagbuo ng mga proyekto at ulat.	4.67	1.00	Lubos na Tinatanggap
Ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapadali ng interaksyon sa pagitan ng guro at mag-aaral.	4.63	0.97	Lubos na Tinatanggap
Ang Filipino ay nakatutulong sa mas malinaw na pagpapaliwanag ng mga aralin.	4.61	1.18	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging organisado ang talakayan sa klase kapag Filipino ang gamit.	4.59	1.07	Lubos na Tinatanggap
Ang Filipino ay nakatutulong sa mas mahusay na pag-unawa sa mga layunin ng aralin.	4.31	1.15	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging malinaw ang mga instruksyon ng guro kapag Filipino ang ginagamit.	4.23	1.67	Lubos na Tinatanggap
Mas epektibo ang pagtuturo ng guro kapag Filipino ang ginagamit.	4.21	1.84	Lubos na Tinatanggap
Average Weighted Mean	4.56	0.69	Lubos na Tinatanggap

Sosyokultural			
Ang Filipino ay nakatutulong sa mas mahusay na pag-unawa sa mga isyung panlipunan.	4.75	0.97	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging makabuluhan ang pagtalakay sa mga kontemporaryong isyu kapag Filipino ang ginagamit.	4.71	1.15	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging makabuluhan ang talakayan sa lipunan kapag Filipino ang ginagamit.	4.67	0.98	Lubos na Tinatanggap
Ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapalakas ng pagkakaisa sa klase.	4.58	1.31	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging bukas ang interkultural na diyalogo kapag Filipino ang gamit.	4.54	1.38	Lubos na Tinatanggap
Ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapalalim ng aking pagkilala sa pambansang identidad.	4.49	1.87	Lubos na Tinatanggap
Ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapalalim ng aking pagpapahalaga sa sariling kultura.	4.43	1.18	Lubos na Tinatanggap
Ang Filipino ay nakatutulong sa mas mahusay na pag-unawa sa mga lokal na tradisyon.	4.42	1.52	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging malinaw ang ugnayan ng wika at lipunan kapag Filipino ang ginagamit.	4.34	1.71	Lubos na Tinatanggap
Mas nagiging malinaw ang ugnayan ng kultura at kasaysayan kapag Filipino ang gamit.	4.23	1.54	Lubos na Tinatanggap
Average Weighted Mean	4.52	0.60	Lubos na Tinatanggap
Overall Weighted Mean	4.59	0.20	Lubos na Tinatanggap

Gabay: 4.21 - 5.00 – Lubos na Tinatanggap (LT); 3.41 - 4.20 – Tinatanggap (T); 2.61 - 3.40 – Katamtamang Tinatanggap (KT); 1.81 - 2.60 – Bahagyang Tinatanggap (BT); at 1.00 - 1.80 – Hindi Tinatanggap (HT)

Kabuuang Pagtanggap sa Filipino Bilang Wikang Panturo sa Araling Panlipunan – Ang kabuuang pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan ay nagkamit ng *mean* na 4.59, at *standard deviation* na 0.20, na nangangahulugang Lubos na Tinatanggap. Ito ay nangangahulugang malaki ang pagtanggap sa wikang Filipino bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan ng mga kolehiyong mag-aaral. Siniyasat ang antas ng pagtanggap na ito gamit ang mga tagapaghiwatig o pahayag na nagmula sa apat na mga konteksto ng pagtuturo at pagkatuto. Nakakuha ng pinakamataas na *mean* ang apektibo, pumangalawa ang kognitibo, pangatlo ang sosyokultural, at panghuli ang pedagohikal na konteksto ng pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan.

Kognitibo – Sa bahaging kognitibo, lumabas na ang kabuuang *average weighted mean* ay 4.63 na may *standard deviation* na 0.60, na may interpretasyong Lubos na Tinatanggap. Ipinapakita nito na ang paggamit ng Filipino bilang wikang panturo ay may mataas na antas ng pagtanggap sa dimensyon ng kognitibong pagkatuto. Pinakamataas ang *mean* na 4.80 sa pahayag na “Mas nagiging malinaw ang mga konsepto kapag ipinaliwanag sa Filipino” (SD = 0.80), na nagpapahiwatig na ang Filipino ay nakatutulong sa pagpapalalim ng mga ideya at konsepto sa Araling Panlipunan. Kasunod nito, mataas din ang *mean* na 4.73 sa pahayag na “Ang Filipino ay nakapagpapalawak ng aking kaalaman sa kasaysayan at kultura” (SD = 0.93), na nagpapakita ng kahalagahan ng wika sa pagpapalalim ng kaalaman sa mga historikal at kultural na aspeto. Samantala, ang pinakamababang *mean* na 4.42 ay makikita sa pahayag na “Mas nagiging organisado ang aking pag-iisip kapag Filipino ang ginagamit sa klase” (SD = 1.61), na bagama’t bahagyang mas mababa, nananatiling may interpretasyong Lubos na Tinatanggap. Ipinahihiwatig nito na ang Filipino ay nakatutulong sa pag-oorganisa ng kognitibong proseso, ngunit maaaring may ilang pagkakataon na ang organisasyon ng pag-iisip ay nakadepende rin sa iba pang salik gaya ng estilo ng pagtuturo o antas ng kahirapan ng paksa. Sa kabuuan, malinaw na ang Filipino bilang wikang panturo ay nakapagpapalalim ng konsepto, nagpapalawak ng kaalaman, at nakatutulong sa mas epektibong pagkatuto ng mga mag-aaral sa Araling Panlipunan.

Iniugnay ang kinalabasang ito sa naging resulta ng pag-aaral nina de Jesus et al. (2023), kung saan napatunayan ang malalang pagsubok na kinaharap ng mga guro at mag-aaral dulot ng mahinang internet koneksyon noong panahon ng pandemya. Gayunpaman, natuklasan na sa kabila ng mga hamon, nanatili ang kanilang determinasyon na gampanan ang kani-kaniyang tungkulin: ang guro sa paghahatid ng impormasyon at ang mga mag-aaral sa pagsasaliksik at pagsusuri nito. Dagdag pa rito, binigyang-diin na ang wastong paggamit ng wikang Filipino sa proseso ng pananaliksik ay nagiging mahalagang ambag sa intelektwalisasyon ng wika. Ang ganitong resulta ay nagpapakita na sa kabila ng mga hindi kanais-nais na karanasan, nananatiling positibo ang pananaw ng mga guro at mag-aaral na ang Filipino ay may kakayahang umunlad bilang wika ng akademya at pananaliksik.

Apektibo – Sa puntong Apektibo, lumabas na ang kabuuang *average weighted mean* ay 4.66 na may *standard deviation* na 0.34, na may interpretasyong Lubos na Tinatanggap. Ipinapakita nito na ang paggamit ng Filipino bilang wikang panturo ay may mataas na antas ng pagtanggap sa dimensyon ng damdamin at saloobin ng mga mag-aaral. Pinakamataas ang mean na 4.80 sa pahayag na “Ang Filipino ay nakatutulong sa mas positibong karanasan sa pagkatuto” ($SD = 0.93$), na nagpapahiwatig na ang wika ay nakapagbibigay ng mas magaan at mas makabuluhang karanasan sa loob ng klase. Kasunod nito, mataas din ang mean na 4.75 sa pahayag na “Ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapalakas ng aking kumpiyansa sa pag-aaral” ($SD = 0.86$), na nagpapakita ng kahalagahan ng Filipino sa pagbibigay ng tiwala sa sarili ng mga mag-aaral. Samantala, ang pinakamababang mean na 4.30 ay makikita sa pahayag na “Mas komportable ako sa klase kapag Filipino ang ginagamit na wika” ($SD = 1.33$), na bagama’t mas mababa kumpara sa iba, nananatiling may interpretasyong Lubos na Tinatanggap. Ipinahihiwatig nito na ang antas ng ginhawa sa paggamit ng Filipino ay maaaring maapektuhan ng iba pang salik gaya ng personal na karanasan o antas ng pamilyaridad sa wika. Sa kabuuan, malinaw na ang Filipino bilang wikang panturo ay nakapagpapalakas ng kumpiyansa, motibasyon, at positibong karanasan ng mga mag-aaral, na nagiging mahalagang salik sa kanilang aktibong partisipasyon at pagpapahalaga sa sariling wika.

Ang resultang ito ay salungat sa natuklasa nina Culla-ag et al. (2025) tungkol sa iba’t ibang hamon sa epektibong paggamit ng wikang Filipino sa pagsasalita. Sa aspetong pang-akademiko, lumabas na nahihiyang magtanong ang mga mag-aaral sa klase kapag may hindi naintindihan; sa aspetong pang-sikolohikal, nakakaramdam sila ng hiya kapag maraming tao ang nakikinig; at sa aspetong pang-sosyal, natatakot silang mapahiya kapag nagkamali sa pagsasalita. Dagdag pa rito, ipinakita na ang pinakamabigat na hamon ay nasa sikolohikal na dimensyon, kung saan nagiging sanhi ito ng pag-iwas ng mga mag-aaral na magsalita ng Filipino sa harap ng maraming tao. Ang mga epekto ng mga hamong ito ay makikita sa pag-aatubili ng mga mag-aaral na sumagot sa resitasyon, sa kanilang pag-iwas sa pakikipag-usap sa guro at kamag-aral, at sa pagkawala ng interes sa paggamit ng wikang Filipino. Gayunpaman, binigyang-diin din sa pag-aaral na may mga paraan na isinagawa upang malutas ang mga hamon, na nagpapakita ng posibilidad na mapabuti ang kasanayan sa pagsasalita sa pamamagitan ng tamang suporta at estratehiya.

Gayunpaman, sumasalamain ang resultang ito sa ibang pag-aaral tulad ng mga naunang obserbasyon ni Piedraverde (2025), kung saan natuklasan na ang emosyonal na koneksiyon ng mga mag-aaral sa wikang Filipino ay nasa katamtamang antas. Ipinakita na may kakayahan silang gamitin ang wika sa emosyonal at intelektuwal na layunin, subalit nananatiling limitado ang paggamit nito sa pagpapahayag ng damdamin, reaksiyon sa panitikan, at kritikal na pag-iisip. Dagdag pa rito, lumitaw na mataas ang antas ng kahusayan ng mga mag-aaral sa paggamit ng sawikain at salawikain, na nagpapakita ng masining at malikhaing paggamit ng wika. Ang ugnayan ng emosyonal na koneksiyon sa wika at kahusayan sa paggamit ng sawikain at salawikain ay makabuluhan sa mga aspeto ng reaksiyon sa panitikan, pakikipag-ugnayan, at kritikal na pag-iisip, ngunit hindi sa aspeto ng damdaming pagpapahayag. Ang mga natuklasan ay nagpapakita ng kahalagahan ng kumprehensibong pananaw at ugnayan ng bagong kaalaman sa dating karanasan sa pagpapalalim ng kasanayang pampanitikan.

Napatunayan naman nina Palcat at Pablo (2025) na ang sosyo-emosyonal na pagkatuto ay may makabuluhang epekto sa pagbawas ng pagkabalisa sa wika ng mga mag-aaral na medyor sa Filipino. Ang mataas na antas ng kasanayan sa pamamahala ng sarili, pakikipag-ugnayan, at pananagutan ay nakatutulong upang mapalakas ang kumpiyansa sa komunikasyon at mabawasan ang takot sa pagkakamali. Ipinakita rin na ang positibong kapaligiran sa pagkatuto at suporta mula sa guro ay mahalagang salik sa pagbaba ng antas ng pagkabalisa, kaya’t ang integrasyon ng sosyo-emosyonal na kasanayan sa pagtuturo ay nakapagpapabuti sa pagkatuto ng wika at sa pangkalahatang pagganap ng mga mag-aaral.

Pedagohikal – Sa bahaging pedagohikal, lumabas na ang kabuuang *average weighted mean* ay 4.56 na may *standard deviation* na 0.69, na may interpretasyong Lubos na Tinatanggap. Ipinapakita nito na ang paggamit ng Filipino bilang wikang panturo ay may mataas na antas ng pagtanggap sa dimensyon ng mga gawaing pedagogikal at proseso ng pagtuturo. Pinakamataas ang mean na 4.79 sa pahayag na “Mas nagiging epektibo ang mga diskusyon sa klase kapag Filipino ang gamit” ($SD = 0.82$), na nagpapahiwatig na ang Filipino ay nakapagpapalakas ng

talakayan at nakapagbibigay ng mas malinaw na daloy ng ideya sa klase. Kasunod nito, mataas din ang mean na 4.77 sa pahayag na “Ang paggamit ng Filipino ay nakapagpapalakas ng kolaborasyon sa mga gawain” (SD = 0.89), na nagpapakita ng kahalagahan ng wika sa pagpapalakas ng kooperasyon at pakikipagtulungan ng mga mag-aaral. Samantala, ang pinakamababang mean na 4.21 ay makikita sa pahayag na “Mas epektibo ang pagtuturo ng guro kapag Filipino ang ginagamit” (SD = 1.84), na bagama’t mas mababa kumpara sa iba, nananatiling may interpretasyong Lubos na Tinatanggap. Ipinahihiwatig nito na ang antas ng pagiging epektibo ng guro sa paggamit ng Filipino ay maaaring maapektuhan ng iba pang salik gaya ng estilo ng pagtuturo, estratehiya, at antas ng kahirapan ng paksa. Sa kabuuan, malinaw na ang Filipino bilang wikang panturo ay nakapagpapalakas ng diskusyon, kolaborasyon, at pagpapaliwanag ng mga aralin, na nagiging mahalagang salik sa mas makabuluhang karanasan sa pagtuturo at pagkatuto sa Araling Panlipunan.

Nagpapatotoo sa resultang ito ang naging konklusyon ng pag-aaral nina Garcia et al. (2022), kung saan napatunayan na ang paggamit ng wikang Filipino bilang midyum ng pagtuturo ay may malaking ambag sa pagkatuto ng mga mag-aaral. Lumabas na mas malinaw at mabilis nilang nauunawaan ang aralin dahil pamilyar at malapit sa kanilang karanasan ang wika, na nagdudulot ng mas aktibong partisipasyon at kumpiyansa sa pagpapahayag ng sariling kaisipan. Gayunpaman, natukoy din ang ilang hamon tulad ng limitadong bokabularyo, pagkalito sa paggamit ng malalalim na salita, at kakulangan ng mga kagamitang panturo. Sa kabila nito, nananatiling epektibong kasangkapan ang Filipino sa paglinang ng pag-unawa, tiwala sa sarili, at pagmamahal sa sariling wika at kultura. Inirerekomenda na higit pang paigtingin ang paggamit ng Filipino sa mga gawaing pampagkatuto gaya ng talakayan, pagbabasa, at pagsulat upang mapalawak ang bokabularyo at kaalaman ng mga mag-aaral, at dagdagan ang mga babasahing nasa wikang Filipino upang mas mapalalim ang kanilang pag-unawa

Nagbibigay-matwid din ang pag-aaral ni Varquez (2025) sa mga hamon at estratehiya sa pagtuturo ng Filipino sa mga kursong teknikal. Natuklasan na mahalaga ang pagbuo ng mga teknikal na sangguniang aklat sa Filipino, pagsasagawa ng pagpapaunlad ng kapasidad para sa mga guro, at pakikipag-ugnayan sa mga guro ng teknikal na asignatura upang makabuo ng integratibong materyales. Ipinakita ng resulta na ang tagumpay sa pagtuturo ng Filipino sa teknikal na edukasyon ay nakasalalay hindi lamang sa wika kundi pati na rin sa inobatibong estratehiya, sapat na pagsasanay, adaptadong kurikulum, etikal na pamantayan, at integrasyon ng teknolohiya. Ang ganitong natuklasan ay nagpapahiwatig ng pangangailangan para sa patuloy na propesyunal na paglago ng mga guro at angkop na suporta upang mapabuti ang kalidad ng edukasyon at pagkatuto ng mga mag-aaral.

Ang pag-aaral nina Ventura et al. (2026) ay may malinaw na kaugnayan sa naging resulta ng pananaliksik sapagkat tinukoy nito ang kahalagahan ng wikang Filipino sa pagpapalakas ng kasanayang komunikatibo ng mga mag-aaral. Ipinakita sa kanilang pag-aaral na epektibo ang mga guro sa pagtuturo ng tamang bigkas sa pamamagitan ng pagbigkas sa klase, pag-uulat, at pagsasalita sa publiko, na nagiging daan upang malinang ang kumpiyansa ng mga mag-aaral sa pagsasalita ng Filipino. Gayundin, binigyang-diin ang pangangailangan ng patuloy na motibasyon, positibong pagpapatibay, at suportadong kapaligiran sa klase upang mapanatili ang interes at aktibong partisipasyon ng mga mag-aaral. Ang kanilang natuklasan hinggil sa kahirapan sa pagbigkas ng mga malalalim at hindi pamilyar na salita ay kaakibat ng mga hamon na nakita rin sa ibang pananaliksik na tumutukoy sa limitadong bokabularyo at kakulangan sa materyales.

Sosyokultural – Sa bahaging sosyokultural, lumabas na ang kabuuang *average weighted mean* ay 4.52 na may *standard deviation* na 0.60, na may interpretasyong Lubos na Tinatanggap. Ipinapakita nito na ang paggamit ng Filipino bilang wikang panturo ay may mataas na antas ng pagtanggap sa dimensyon ng sosyokultural na pagkatuto. Pinakamataas ang mean na 4.75 sa pahayag na “Ang Filipino ay nakatutulong sa mas mahusay na pag-unawa sa mga isyung panlipunan” (SD = 0.97), na nagpapahiwatig na ang Filipino ay nakapagpapalinaw ng mga diskusyon hinggil sa mga kontemporaryong usaping panlipunan at nakatutulong sa mas malalim na pag-unawa ng mga mag-aaral sa lipunan. Kasunod nito, mataas din ang mean na 4.71 sa pahayag na “Mas nagiging makabuluhan ang pagtalakay sa mga kontemporaryong isyu kapag Filipino ang ginagamit” (SD = 1.15), na nagpapakita ng kahalagahan ng wika sa pagbibigay ng kabuluhan sa mga talakayan hinggil sa kasalukuyang kalagayan ng lipunan. Samantala, ang pinakamababang mean na 4.23 ay makikita sa pahayag na “Mas nagiging malinaw ang ugnayan

ng kultura at kasaysayan kapag Filipino ang gamit” (SD = 1.54), na bagama’t mas mababa kumpara sa iba, nananatiling may interpretasyong Lubos na Tinatanggap. Ipinahihiwatig nito na ang Filipino ay nakatutulong sa pag-unawa ng ugnayan ng kultura at kasaysayan, ngunit maaaring maapektuhan ng lalim ng paksa o ng konteksto ng talakayan. Sa kabuuan, malinaw na ang Filipino bilang wikang panturo ay nakapagpapalalim ng pag-unawa sa mga isyung panlipunan, nagpapalakas ng pagkakaisa, at nagbibigay-kabuluhan sa mga talakayan hinggil sa lipunan, kultura, at pambansang identidad.

Kaalinsabay nito, binigyang-diin din sa pag-aaral ni Ancheta (2024) ang pagbuo ng Pilipinong Komunikasyon bilang mahalagang hakbang sa dekolonisasyon ng pag-aaral ng komunikasyon sa Pilipinas. Ipinakita na sa mahabang panahon ay nangingibabaw ang Kanluraning modelo na hindi ganap na nakapaglalarawan sa natatanging paraan ng pakikipagtalastasan ng mga Pilipino. Dagdag pa rito, ipinakita na ang Pilipinong Komunikasyon ay hindi lamang teknikal na proseso ng pagpapalitan ng impormasyon, kundi masalimuot na proseso ng pakikitungo, pag-unawa, at pagpapahayag ng kolektibong identidad. Ang ganitong konsepto ay nag-aambag sa pagbuo ng diskursong nakaugat sa sariling kultura at nagsusulong ng intelektwal na kasarinlan.

Tumutugma naman ang kinalabasang ito sa teoryang inilahad sa pag-aaral ni Hicana (2024) na ang wikang Filipino ay isang wika ng katatagan at pagbangon dahil ito ay hindi lamang daluyan ng komunikasyon kundi isang makabuluhang kasangkapan sa pagharap ng bansa sa mga hamon, lalo na sa larangan ng edukasyon at kultura. Ang paggamit ng Filipino ay nagiging salamin ng katatagan ng mga Pilipino, sapagkat sa pamamagitan nito ay naipapahayag ang kolektibong identidad, karanasan, at pagpapahalaga ng sambayanan. Kaakibat ng mga naunang pag-aaral na tumalakay sa paglinang ng kasanayan sa pagbasa, pagsulat, pagsasalita, at pedagohiya, mas nakikita ang wikang Filipino bilang pundasyon ng pag-unlad, katatagan, at intelektwalisasyon sa iba’t ibang larangan ng akademya at lipunan.

Ngunit sa pag-aaral nina Cortes et al. (2024), lumabas ang hindi inaasahang negatibong danas ng mga mag-aaral sa paggamit ng wikang Filipino. Natuklasan na ang pagkatakot sa paggamit ng wika ay nagmumula sa mga bagay na kanilang nakikita o naririnig, partikular mula sa impluwensiya ng mga pelikula o palabas sa ibang bansa. Dagdag pa rito, lumabas na hindi gaanong pinapahalagahan ng mga mag-aaral ang industriya ng pelikulang Filipino, na nagdulot ng negatibong pananaw sa pagpapahalaga sa sariling wika. Ang ganitong resulta ay nagpapakita na ang mga panlabas na salik, gaya ng media at kultura, ay may malaking impluwensiya sa pananaw ng kabataan sa Filipino. Ipinahihiwatig din nito na ang pagtanggap ng mga asignatura na nauugnay sa pagpapahalaga sa wikang Filipino ay maaaring magdulot ng mas malalim na suliranin sa identidad at kultura ng bansa, kaya’t mahalagang ipagpatuloy at payabungin ang paggamit ng Filipino sa edukasyon.

Ang mga naunang pananaliksik na tinalakay ay nagpapakita ng magkakaugnay na tema hinggil sa paglinang ng kasanayan sa pagbasa at pagsulat, nagpapalakas ng kumpiyansa sa paggamit ng wikang Filipino, at pagharap sa mga hamon sa pedagogiya at komunikasyon. Ipinapakita ng mga resulta na ang Filipino bilang midyum ng pagkatuto ay nakatutulong sa mas malinaw na pag-unawa, aktibong partisipasyon, at mas mataas na antas ng tiwala sa sarili ng mga mag-aaral. Gayunpaman, lumitaw din ang mga hamon tulad ng limitadong bokabularyo, hiya sa pagsasalita, at kakulangan ng materyales na panturo. Sa kabilang banda, binigyang-diin ng ilang pag-aaral ang kahalagahan ng emosyonal na koneksiyon sa wika, malikhaing paggamit ng sawikain at salawikain, at ang papel ng guro sa paggamit ng inobatibong estratehiya at teknolohiya. Ang mga pananaw na ito ay nagtataguyod ng mas malawak na diskurso hinggil sa nagpapalakas ng wikang Filipino bilang daluyan ng kaalaman, kultura, at identidad, na siyang tuon ng pag-aaral.

4.3 Kaugnayan ng persepsyon ng mga nagpapakadalubhasa ng Araling Panlipunan sa Filipino sa antas ng pagtanggap nito bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan

Ugnayan ng Persepsyon at Pagtanggap sa Filipino Bilang Wikang Panturo sa Araling Panlipunan – Matapos ang isinagawang pangangalap at pagsusuri ng mga datos upang malaman ang antas ng ugnayan ng persepsyon at pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan, makikita sa Talahanayan 3 na

ang *correlation coefficient* ay .201 na may interpretasyong Mahinang Positibong Korelasyon (*Weak Positive Correlation*). Ibig sabihin, habang tumataas ang antas ng persepsyon sa Filipino, may kaukulang pagtaas din sa antas ng pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo, bagama't hindi ito malakas na ugnayan. Gayunpaman, ang *p-value* na .002 ay mas mababa sa 0.01, kaya't ito ay may interpretasyong Napakahalaga (*Highly Significant*). Dahil dito, tinanggihan ang null hypothesis (*Reject H₀*), na nangangahulugang may makabuluhang ugnayan sa pagitan ng dalawang baryabol. Ang kahulugan nito ay malinaw: ang positibong pananaw ng mga mag-aaral sa Filipino ay may mahalagang impluwensya sa kanilang pagtanggap dito bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan. Bagama't mahina ang antas ng korelasyon, ang pagiging makabuluhan ng resulta ay nagpapakita na ang wika ay may papel sa pagbubuo ng kanilang saloobin at pagtanggap, na maaaring magbukas ng mas malalim na pagtalakay sa kung paano pa mapalalakas ang paggamit ng Filipino sa akademikong konteksto.

Talahanayan 3

Korelasyon sa Pagitan ng Persepsyon sa Filipino at Pagtanggap Dito Bilang Wikang Panturo sa Araling Panlipunan

Unang Baryabol	Ikalawang Baryabol	Correlation Coefficient	Interpretasyon	p-value	Interpretasyon	Desisyon
Persepsyon sa Filipino	Pagtanggap sa Filipino Bilang Wikang Panturo sa Araling Panlipunan	.201**	Mahinang Positibong Korelasyon (Weak Positive Correlation)	.002**	Napakahalaga (Highly Significant)	Tanggihan ang Null Hypothesis (Reject H ₀)

Tala. N=224, **Makabuluhan sa $p < 0.01$.

Binibigyang-bisa ng ilang pag-aaral ang naging resulta ng imbestigasyon na ito. Sa pag-aaral ni Lopez (2026), binigyang-diin ang ideolohiyang pangwika at praktika sa pagtuturo ng Filipino sa kolehiyo, na nagpapakita ng pangangailangan ng mas kritikal na pagtingin sa pedagogiya upang maging epektibo ang paggamit ng wika sa akademya. Kaugnay nito, ipinakita rin nina Garcia et al. (2022) na ang paggamit ng Filipino bilang midyum ng pagtuturo ay nakatutulong sa mas malinaw na pag-unawa at kumpiyansa ng mga mag-aaral, bagaman may hamon sa bokabularyo at materyales. Samantala, sina Dimarucot at Redera (2025) ay nagpatunay na ang Filipino ay may mahalagang papel sa ugnayan ng negosyo at mamimili sa lokal na pamilihan, na nagpapakita ng praktikal na gamit ng wika sa ekonomiya at lipunan. Dagdag pa rito, sina Avelino et al. (2025) ay nagbigay-diin sa papel ng dramang Filipino sa telebisyon sa pagbuo ng identidad, na nagpapakita ng kapangyarihan ng wika sa kulturang popular at kolektibong kamalayan. Sa kabuuan, ang mga pag-aaral na nabanggit ay lalong nagbibigay ng komprehensibong pananaw na ang wikang Filipino ay hindi lamang midyum ng pagkatuto kundi wika ng identidad, kultura, at praktikal na ugnayan, na siyang nagpapalakas sa kahalagahan ng iyong natuklasang resulta.

4.4 Mungkahing maibibigay upang mas lalong malinang ang kasanayan ng mga nagpapakadalubhasa sa Araling Panlipunan sa paggamit ng wikang Filipino

Bilang panghuling bahagi ng pag-aaral, mahalagang maglatag ng mga mungkahi na magsisilbing gabay sa pagpapatibay ng paggamit ng wikang Filipino bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan. Ang mga mungkahing ito ay nakabatay sa mga natuklasan hinggil sa persepsyon ng mga nagpapakadalubhasa, antas ng pagtanggap, at kaugnayan ng dalawang salik na ito sa konteksto ng pagtuturo at pagkatuto.

Una, inirerekomenda ang mas masusing pagpapalakas ng pedagogiya at estratehiya ng mga guro sa paggamit ng Filipino bilang wikang panturo. Dapat isama sa kurikulum ang mga makabagong pamamaraan ng pagtuturo gaya ng paggamit ng teknolohiya, interaktibong talakayan, at malikhaing gawain upang higit na mapalalim ang pag-unawa ng mga mag-aaral. Ang pagsasanay at capacity building para sa mga guro ay mahalaga upang mapanatili ang kanilang kahusayan at kumpiyansa sa paggamit ng Filipino sa pagtuturo ng Araling Panlipunan.

Ikalawa, dapat paigtingin ang suporta sa mga mag-aaral sa larangan ng kasanayan sa pagbasa, pagsulat, at pagsasalita sa Filipino. Mainam na maglaan ng karagdagang materyales, babasahin, at mga programang pampagkatuto na nakasulat sa Filipino upang mapalawak ang bokabularyo at mas mapadali ang pag-unawa sa mga konsepto ng Araling Panlipunan. Ang mga gawaing pampagkatuto tulad ng oral recitation, reporting, at pagsusulat

ng sanaysay ay dapat isama bilang bahagi ng sistematikong pagsasanay upang mapalakas ang kumpiyansa ng mga mag-aaral sa paggamit ng wika.

Ikatlo, mahalagang isulong ang pagpapahalaga sa wika at kultura sa pamamagitan ng integrasyon ng mga lokal na pananaw, tradisyon, at karunungan-bayan sa pagtuturo ng Araling Panlipunan. Ang paggamit ng sawikain, salawikain, at iba pang anyo ng kulturang Filipino ay makatutulong upang higit na maipakita ang kahalagahan ng wika bilang salamin ng identidad at kasaysayan ng bansa. Sa ganitong paraan, mas nagiging makabuluhan ang pagtanggap ng mga mag-aaral sa Filipino bilang wikang panturo.

Ikaapat o panghuli, dapat magkaroon ng patuloy na suporta mula sa mga institusyon at pamahalaan upang mapagtibay ang paggamit ng Filipino sa akademya. Kinakailangan ang mga programang nakatuon sa maagang pagsusuri ng kasanayan, tuloy-tuloy na propesyonal na pag-unlad ng mga guro, at pagbibigay ng sapat na kagamitan at materyales. Sa pamamagitan ng mga hakbang na ito, masisiguro na ang Filipino ay hindi lamang wikang panturo kundi isang wikang mapagbangon na patuloy na magpapalakas sa kaalaman, kultura, at identidad ng mga mag-aaral sa larangan ng Araling Panlipunan.

5. Kongklusyon

Sa kabuuan ng isinagawang pananaliksik, natukoy na ang persepsyon ng mga nagpapakadalubhasa sa Araling Panlipunan hinggil sa wikang Filipino ay nakaugat sa kanilang pagkilala sa wika bilang mahalagang daluyan ng kaalaman at identidad. Bagamat may mga hamon sa paggamit nito, gaya ng limitadong bokabularyo at kahirapan sa pagbigkas ng malalalim na salita, nananatiling positibo ang pananaw ng mga mag-aaral at guro na ang Filipino ay may kakayahang maghatid ng mas malinaw na pag-unawa at mas aktibong partisipasyon sa talakayan. Ang ganitong persepsyon ay nagpapakita ng patuloy na pagpapahalaga sa Filipino bilang wika ng akademya at kultura.

Dagdag pa rito, lumitaw na ang antas ng pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan ay nasa mataas na antas, sapagkat nakikita ng mga mag-aaral at guro ang kahalagahan nito sa pagpapalalim ng kritikal na pag-iisip, pagbibigay ng kumpiyansa sa pagpapahayag, at paghubog ng mas makabuluhang ugnayan sa loob ng klase. Ang paggamit ng Filipino ay hindi lamang nakatutulong sa pag-unawa ng mga aralin kundi nagiging daan din upang mapalakas ang pagmamahal sa sariling wika at kultura. Gayunpaman, binigyang-diin din ang pangangailangan ng mas pinatibay na suporta, materyales, at inobatibong estratehiya upang higit pang mapalawak ang bisa ng Filipino bilang wikang panturo.

Sa huli, napatunayan na may kaugnayan ang persepsyon ng mga nagpapakadalubhasa sa Araling Panlipunan sa antas ng pagtanggap sa Filipino bilang wikang panturo. Ang positibong pananaw sa wika ay direktang nakaaapekto sa kanilang pagtanggap at paggamit nito sa akademikong konteksto. Kapag nakikita ng mga mag-aaral ang Filipino bilang epektibong daluyan ng kaalaman, mas mataas ang antas ng kanilang pagtanggap at mas aktibo silang nakikilahok sa mga gawaing pampagkatuto. Samakatuwid, ang resulta ng pananaliksik ay nagpapakita na ang pagpapalakas ng persepsyon sa kahalagahan ng Filipino ay mahalagang hakbang upang higit na mapagtibay ang pagtanggap at paggamit nito bilang wikang panturo sa Araling Panlipunan, na nag-aambag sa mas malawak na layunin ng intelektwalisasyon at pagpapanatili ng wika.

Pahayag sa Paggamit ng AI – Kinikilala ng mga may-akda ang paggamit ng isang AI language tool (Microsoft Copilot) sa paghahanda ng manuskrito, partikular para sa pagpapakinis ng wika, estruktural na pag-edit, at pagbuo ng piling bahagi ng teksto. Ang lahat ng nilalaman na may kinalaman sa intelektuwal na kontribusyon, pangangalap ng datos, pagsusuri, interpretasyon ng resulta, at konklusyon na nakapaloob sa pag-aaral na ito ay tanging gawa ng mga may-akda. Ang paggamit ng AI ay limitado lamang sa pagpapalilaw at pagpapadali ng pagbasa ng teksto at hindi nakaaapekto sa orihinalidad, integridad, o akademikong pananagutan ng pananaliksik na ito. Lubos na pinananagutan ng mga may-akda ang katumpakan at bisa ng lahat ng nilalaman na inilathala rito.

AI Declaration Statement – The authors acknowledge the use of an AI language tool (Microsoft Copilot) in the preparation of this manuscript, specifically for language refinement, structural editing, and the drafting of select sections. All intellectual content, data collection, analysis, interpretation of results, and conclusions presented in this study are solely the work of the authors. The use of AI assistance was limited to improving the clarity and readability of the text and does not affect the

originality, integrity, or academic responsibility of this research. The authors take full accountability for the accuracy and validity of all content published herein.

Author Contributions (CRediT Taxonomy) - Alvin R. De Mesa: Conceptualization (lead); Methodology (lead); Formal Analysis (equal); Writing – Review & Editing (equal); Supervision (lead). Alvin A. Daga: Data Curation (lead); Investigation (lead); Project Administration (lead); Writing – Original Draft Preparation (lead); Visualization (equal); Writing – Review & Editing (equal).

6. Sanggunian

- 1987 Konstitusyon ng Republika ng Pilipinas. *Artikulo XIV, Seksyon 6*.
<https://www.scribd.com/document/523241478/Artikulo-XIV-ng-Saligang-Batas-1987>
- Advocates for International Development (A4ID). (2022, February). *A legal guide to the Sustainable Development Goals (SDGs): SDG 4 – Quality education*. London, United Kingdom: A4ID.
https://www.right-to-education.org/sites/right-to-education.org/files/resource-attachments/A4ID_SDG%20Legal%20Guide_SDG4_Quality%20education_February2022_EN.pdf
- Agon, R. M., & Dardo, A. S., Jr. (2025). Experiences of educators in teaching listening skills: A phenomenological study on a rural public school. *International Journal of Arts, Sciences and Education*, 6(2), 18–38. Sultan Kudarat State University; Sultan Kudarat Polytechnic State University.
<https://www.ijase.org/index.php/ijase/article/download/446/304>
- Alicos, H. R. O., & Cutamora, E. R. (2025). Karanasan ng mga mag-aaral sa paggamit ng wikang balbal at katatasan sa pagsasalita ng wikang Filipino. *American Journal of Humanities and Social Sciences Research (AJHSSR)*, 9(7), 215–230. Institute of Teacher Education, Kapalong College of Agriculture, Sciences and Technology, Philippines. e-ISSN: 2378-703X. <https://www.ajhssr.com/wp-content/uploads/2025/07/R25907215230.pdf>
- Ancheta, J. R. (2024, Disyembre). Pilipinong komunikasyon: Decolonization of communication studies in the Philippines. *Dalumat: Multikultural at Multidisiplinaryong E-Journal sa Araling Pilipino*, 10(1), 100–129. Polytechnic University of the Philippines. <https://doi.org/10.59588/2094-4187.1025>
- Aragon, J. M. L., & Balallo, C. L. (2023, October). Antas sa kahusayan at hamon sa pagsulat ng sanaysay sa wikang Filipino. *American Research Journal of Humanities & Social Science (ARJHSS)*, 6(10), 57–61. Zambales National High School, Iba, Zambales, Philippines; San Isidro National High School, Antipolo City, Philippines. <https://www.arjhss.com/wp-content/uploads/2023/10/D6105761.pdf>
- Atlantic International University. (2025, June 13). *Why is language important? A guide to the power of the spoken word*. AIU Blog. <https://www.aiu.edu/blog/why-is-language-important/>
- Avelino, J. R. M., Villanueva, F. C. L., & Abagon, B. S. (2025). Pagbuo ng identidad sa mga dramang Filipino sa telebisyon. *American Journal of Humanities and Social Sciences Research (AJHSSR)*, 9(12), 187–195. President Ramon Magsaysay State University, Philippines. <https://www.ajhssr.com/wp-content/uploads/2025/12/S25912187195.pdf>
- Batara, J. G. (2023, May). *Sanayin sa pagbasa: Panlunas sa suliranin sa pagbabasa sa Filipino ng mga mag-aaral sa ikawalong baitang ng Poblacion National High School taong panuruan 2022–2023*. Proceedings of the DLSU Archers Conference. Poblacion National High School, Division of Muntinlupa.
https://animorepository.dlsu.edu.ph/cgi/viewcontent.cgi?article=1022&context=conf_archers
- Bhasin, H. (2025, April 25). *The importance of language explained in detail*. Marketing91.
<https://www.marketing91.com/importance-of-language/>
- Capraro, V. (2026). *NoBeC Talk 2026 – The economics of language* [Video]. Penn_CSNBD, YouTube.
https://www.youtube.com/watch?v=jrHS0bJ_vhU
- Chen, B.-C. (2025). Using Vygotsky’s sociocultural theory to explore ethnic cultural representation in Taiwanese preschool children’s play. *Frontiers in Education*, 10, 1569322.
<https://doi.org/10.3389/educ.2025.1569322>
- Combong, J. L. (2025, June). Attitudes and instructional practices in the use of Filipino language as a medium of instruction in teaching values education. *Journal of Natural Language and Linguistics*, 3(1), 144–151.

- <https://doi.org/10.54536/jnll.v3i1.4900>
- Cortes, E. L., Barrios, J. I., Booc, W. M., Catulong, S. L., Laguna, D. N., Gamboa, S. S., Gore, J. S., Date, A. S., & Aristoteles, N. B. (2024). Danas ng mga mag-aaral sa paggamit ng wikang Filipino sa asignaturang Filipino. *International Multidisciplinary Journal of Research for Innovation, Sustainability, and Excellence (IMJRISE)*, 1(6). <https://doi.org/10.5281/zenodo.12575937>
- Creswell, J. W. (2009). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approach* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog_609332/objava_105202/fajlovi/Creswell.pdf
- Culla-ag, J. C., Cosente, G. T., Chadya-as, B. P., Dirampaten, N. U., & Eguia, M. L. G. (2025, January). Mga hamon sa epektibong paggamit ng wikang Filipino sa pagsasalita. *Cognizance Journal of Multidisciplinary Studies*, 5(1), 178–196. Graduate School, Baguio Central University, Baguio City, Philippines. <https://doi.org/10.47760/cognizance.2025.v05i01.015>
- de Jesus, L. F., Javier, N. L., & Mendiola, A. V. (2023, November). Programang pampananaliksik tungo sa intelektwalisasyon ng wikang Filipino. *International Journal of Multidisciplinary Educational Research and Innovation (IJMERI)*, 1(4), Article 15. Bulacan State University, Bulacan, Philippines. <https://doi.org/10.17613/h3sc-n058>
- Dicang, V. J. P., & Molina, H. B. (2023). Mga hamong kinakaharap ng mga mag-aaral sa paggamit ng wikang Filipino sa makrong kasanayan sa pagsasalita. *Cognizance Journal of Multidisciplinary Studies*, 3(12), 161–175. <https://doi.org/10.47760/cognizance.2023.v03i12.014>
- Dimarucot, M. L., & Redera, M. (2025). Antas ng epekto sa paggamit ng wikang Filipino sa ugnayan ng negosyo at mamimili sa mga lokal na pamilihan. *American Journal of Humanities and Social Sciences Research (AJHSSR)*, 9(9), 166–171. Laguna State Polytechnic University, Philippines. <https://www.ajhssr.com/wp-content/uploads/2025/09/T25909166171.pdf>
- Fabbro, F., Fabbro, A., & Crescentini, C. (2022). The nature and function of languages. *Languages*, 7(4), 303. <https://doi.org/10.3390/languages7040303>
- Garcia, M. M., Llagono, C. R., Plesing, M. G. R., & Dela Peña, H.-K. V. (2022). The use of the Filipino language in learning: Benefits and challenges. *PANTAO: The International Journal of the Humanities and Social Sciences*, 4(4). <https://doi.org/10.69651/2022PIJHSS>
- Harkness, F. (2025, January 26). *The importance of language: A vital tool for connection and understanding*. NZRTL Blog. <https://www.nzrtlb.net.nz/post/the-importance-of-language-a-vital-tool-for-connection-and-understanding>
- Hernando-Malipot, M. (2025, July 5). *Mother tongue no longer required: DepEd shifts to Filipino, English for K to 3 in SY 2025–2026*. Manila Bulletin. <https://mb.com.ph/2025/07/05/mother-tongue-no-longer-required-deped-shifts-to-filipino-english-for-k-to-3-in-sy-20252026>
- Hicana, M. F. G. (2024). Wikang Filipino: Wikang mapagbangon [The Filipino language: A language of resilience]. *CNU Journal of Higher Education*, 18, 48–60. Philippine Normal University, Manila, Philippines. <https://jhe.researchcommons.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1153&context=journal>
- Huenda, M. J., Lazaro, M., & Marbella, F. D. (2026). Modernisasyon sa wikang Filipino: Pagsusuri sa perspektibong sikolohikal na pananaw. *International Journal of Research Studies in Education*, 15(1), 85–98. <https://doi.org/10.5861/ijrse.2026.26002>
- Jain, H. (2023, June 18). *Importance and function of language*. Prep with Harshita. <https://prepwithharshita.com/importance-and-function-of-language/>
- Kircher, R., & Zipp, L. (2022). An introduction to language attitudes research. In R. Kircher, & L. Zipp (Eds.), *Research Methods in Language Attitudes*, 1-16. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781108867788.002>
- Lamorinas, D. D., Luna, L. A., Lai, M. N. D., Magno, J. M., Saporno, R. N., Reyes, R. B. D., & Chavez, J. V. (2025). A General Perspective on the Factors Influencing the Low Preferences of Gen Z College Students towards the Filipino Language. *Forum for Linguistic Studies*, 7(3), 451–466. <https://doi.org/10.30564/fls.v7i3.8482>
- León-Mantero, C., Casas-Rosal, J. C., Pedrosa-Jesús, C., & Maz-Machado, A. (2020, October 1). Measuring

- attitude towards mathematics using Likert scale surveys: The weighted average. *PLoS ONE*, 15(10), e0239626. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0239626>
- Lopez, C. D. A. (2026). Sipat-suri sa ideolohiyang pangwika at praktika sa pagtuturo ng Filipino sa kolehiyo. *International Journal of Research Studies in Education*, 15(14), 1–19. <https://doi.org/10.5861/ijrse.2026.26239>
- Manivannan, G. (2024, August 19). Importance of the English language. UsingEnglish.com. <https://www.usingenglish.com/teachers/articles/importance-english-language.html>
- Mondares, J. G. (2024, November). Mga gawi sa pagsasaling-wika at kasanayan sa akademikong pagsulat. *EPRA International Journal of Multidisciplinary Research (IJMR)*, 10(11), 215–230. The Rizal Memorial Colleges, Inc., Davao City, Philippines. ISSN 2455-3662. <https://doi.org/10.36713/epra2013>
- Pal, R. (2026, June 4). *Top 10 importance of language skills in education*. 21K School Blog. <https://www.21kschool.com/ph/blog/importance-of-language-skills/>
- Palcat, M. C., & Pablo, S. C. (2025, Agosto). Epekto ng pagkatuto sa sosyo-emosyonal at pagkabalisa sa wika ng mga mag-aaral na medyor sa Filipino. *International Journal of Multidisciplinary Educational Research and Innovation (IJMERI)*, 3(3), Article 17. E-ISSN: 2980-4760; P-ISSN: 2980-4752. <https://doi.org/10.64637/631318>
- Piedraverde, A. G. (2025). Emosyonal na koneksiyon sa wika at kahusayan sa paggamit ng sawikain at salawikain sa Filipino. *Nexus International Journal of Science and Education (NIJSE)*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17149325/NIJSE.2025>
- Robins, R. H., & Britannica Editors. (2026, May 22). *Language and culture*. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/topic/language/Language-and-culture>
- Sialongo, N. (2025). Kakayahan sa sarili sa paggamit ng wikang Filipino ng mga mag-aaral sa BSEd Filipino: Isang convergent parallel na pag-aaral. *International Journal of Multidisciplinary Educational Research and Innovation (IJMERI)*, 3(3). <https://doi.org/10.64637/631321>
- Siddique, L. F. (2026, July 13). *Teaching a deeper understanding of language with a yearlong word journal*. Edutopia. <https://www.edutopia.org/article/word-journal-project-elementary-students/>
- Stanford University. (2019, August 22). *The power of language: How words shape people, culture*. Stanford News. <https://news.stanford.edu/stories/2019/08/the-power-of-language-how-words-shape-people-culture>
- United Nations, Department of Economic and Social Affairs (UNDESA). (2026). *Sustainable Development Goal 4: Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all*. United Nations Sustainable Development Goals. <https://sdgs.un.org/goals/goal4>
- United Nations. (2026). *Universal Declaration of Human Rights*. United Nations. <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>
- Varquez, P. O. (2025, Agosto). Pedagoghiya at hamon sa pagtuturo ng Filipino: Isang paglalahad ng mga karanasan at estratehiya ng mga guro sa Filipino sa mga kursong teknikal. *International Journal of Advanced Multidisciplinary Studies (IJAMS)*, 5(8), 410–423. Rizal Memorial Colleges, Inc. <https://www.ijams-bbp.net/wp-content/uploads/2025/09/8-IJAMS-AUGUST-2025-410-423.pdf>
- Ventura, M. G., Ronquillo, R. B., Martin, N. L. T., Pagunsan, J. A. M., Garan, D. M. E., Compuesto, K. M. T., & Tus, J. (2026). Stance and voice: The teachers' voice on the current state of Filipino oral recitation among learners. *Psychology and Education: A Multidisciplinary Journal*, 52(8), 882–897. <https://doi.org/10.70838/pemj.520802>
- Villacorta, C. C., Pineda, R. J. A., Decara, J. A. N., Gilarman, R. R., Bandola, A. C., & Jocson, R. D., Jr. (2025). Komprehensibong pagbasa: Susi sa pag-unlad at pagyaman ng bokabularyong Filipino. *Ignatian International Journal for Multidisciplinary Research*. Philippine Normal University–Visayas, Cadiz City, Negros Occidental, Philippines. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18761545>